

သုံးဆယ် ဦးလူငယ်

သဗ္ဗညုတ

စိန္တမဏိကျမ်း

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

သဗ္ဗညုတ စိန္တာမယကျမ်း

အဟံ၊ သုံးဆယ်မြို့ကျောင်းတကာ၊ သညာ ဉာဏ်ကြွယ်၊ ဦးလူငယ်
သည်၊ တိရတနံ၊ ရတနာသုံးရပ်၊ မြတ်ထက်မြတ်သည်၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ။ စကြာ
ဝဠာ အနန္တ၊ လောကလောကုတ်၊ အချုပ်အချာ၊ မဟာသယမ္ဘူ၊ ဗုဒ္ဓဂ္ဂိ၊ သဗ္ဗညု၊
အတုမဲ့ ထွတ်ထား၊ ဥေယျံဝိသိသိ၊ ပိုင်းခြားဝေဘန်၍၊ ဌာနန္တရ၊ ဒေသအမျိုး
မျိုးတို့ကို၊ အစိုးရတော်မူသော၊ ဣဿရိယ အရှင်။ လူ့ခွင် နတ်ရွာ။ ဗြဟ္မာ
နှစ်ဆယ်၊ အရပ်ဝယ်၌၊ ဘယ်အခါကာလ၊ ဘဝ ပဋိသန္ဓေ၊ မနေစဘူး၊ အထူး
ဝိသေသ၊ အနန္တရ၊ အစအဆုံး လုံးလုံးကင်းစင်၊ လူရှင်ရဟန်းတို့ ကြီးပန်းသော
ဒါန သီလ ဘာဝနာ၊ ပါရမီမဖြည့်၊ ပြကတေအလိုလို၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထင်ရှား
သော၊ ဘုရား သဗ္ဗညုတ အစိန္တေသည်၊ လူဆွေ လူမျိုး၊ နတ်မျိုးနတ်နွယ်၊ နှစ်
ဆယ်ဗြဟ္မာ၊ အဝိဇ္ဇာမကင်း၊ မသန်ရှင်းသော ဘဝသုံးရပ်တို့နှင့်၊ အနုမြူမျှ
မဆိုင်၊ ကြီးခိုင်မြင့်မြတ်သော မဟာမုနိန္ဒ၊ အမိအဘ ဆရာ၊ မိမိထက်ဂုဏ်ထူး
သောသူ၊ ဘယ်အခါမရှိ၊ ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏ၊ ဒုက္ခလေးမျိုး မယှက်
မစပ်၊ အမြတ်တကား အတုလံ၊ ဓမ္မ ဓမ္မိဿရ၊ သုံးလောက ကပ်ကမ္ဘာတို့သည်
တည်ရာဌာန မရှိမှီကာလက၊ သဗ္ဗညုတ သယမ္ဘူ၊ တဆူတည်းသော မြတ်
ဘုရားကို၊ ကိုးစား၍ ဝန္တနာ၊ ပြုပြီးခါမှ၊ ပါရံ၊ ပါရမီဆု၊ ကောင်းကြီးပြု၍၊ သဗ္ဗ
ညုထွတ်ထား၊ ကိုယ်တော်စားဟု၊ လူသားကေန်၊ ဘုရားဉာဏ်ကို၊ ပန်ဆန်၍
မြင့်မြတ်၊ တသောင်းသော လောကခါတ်မှာ၊ လူသုံးရပ် ဝပ်လျှိုး၍၊ ရှိခိုးခံရ
သော၊ ကပ္ပိလနိုင်ငံသား၊ ပညတ်ဘုရားရှင် ဂေါဓမပါ။ သုံးရပ်သော ရတနာတို့
ကို၊ အဟံ၊ ကျွန်ုပ် ကျောင်းတကာ၊ သညာဉာဏ်ကြွယ်၊ ဦးလူငယ်က၊ သုံးဒွါရ
ဖြင့်၊ ကြည်ဆူ ဝန္တနာ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဝန္တိတွာ ဝန္တနာဖြင့်၊ လျှော်စွာ ရှိခိုးပြီး၍၊
သယမ္ဘူတ၊ သဗ္ဗညုတ အကြောင်းကို၊ သတ္တဝါနှင့် ကမ္ဘာ မရှိမှီက၊ အနန္တ
တန်ခိုး၊ အနန္တဉာဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံ၍၊ ကိုယ်တော် တဆူတည်း ရှိတော်မူ
ကြောင်း။ ကိုယ်တော် အလိုရှိ၍၊ သတ္တဝါနှင့် ကမ္ဘာလောက၊ အထက်နိဗ္ဗာန်

နိယတ၊ အဝီစိအောက်၊ ငရဲ နိယတ၊ အလည်ခေါင် ဘုံသုံးပါးသည်၊ သင်္ခါရ
ဝိကာရ၊ ပညတ်တို့ကို၊ ဌာနနှင့် ပိုင်းခြား၍၊ အနန္တသတ္တဝါ၊ အနန္တကမ္ဘာ၊
ဖြစ်စေကြောင်းကို၊ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ တပါးသောသူ၊ ရှင်လူရဟန်းတို့သည်၊ အလို
ရှိလျှင်၊ သိကြ ပါစေဟု၊ မိမိဉာဏ် ရည်ရွယ်၍၊ ပါဠိတော် ဌကတာ၊ ဋီကာ
လက်သန်း၊ ဆန်း အလင်္ကာတို့ကို၊ လျော်ရာ သွတ်သွင်း၍၊ မြန်မာ အဓိပ္ပာယ်
ထင်ရှားအောင်၊ ရေးသား ပေါ်ပြလိုက်ပါသတည်း။ သဗ္ဗညုတ ဘုရားသခင်
သည် အမိမရို၊ အဘမရို၊ ကိုယ်ထက်မြတ်သောသူ မရို၊ ပါရမီဆယ်ပါးကို
မဖြည့်၊ ဒါန-သီလ- ဘာဝနာတို့ကို မပြုလုပ်ဘဲ၊ အလိုလိုဖြစ်တော်မူကြောင်း။
သက်သေကား၊ သယံ-အလိုလို၊ ဘူတံ-ထင်ရှား၊ ဇာရတိ ဖြစ်တော်မူ၏။
သယံ အဘိညာယ ကာရသေရန္တိ။ ဆရာမိဘကင်း၍ ဖြစ်သော ပါဠိ သက်
သေ၊ သဗ္ဗညုဘုရား တဆူတည်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံပါဠိကား၊ သာရတ္ထ
သင်္ဂဟကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓါနုပနလောကေ၊ ဧကောရေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကိကာရဏံ၊ မဟန္တံ
တာရ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ ဂုဏာနံ၊ မဟန္တံဟောတိ၊ ဧကံတံရေဝ၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ။-
ဗုဒ္ဓါနုပန ဘုရား မည်သည်ကား၊ လောကေ လောက၌၊ ဧကောရေဝ တဆူ
တည်းသာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။ ကိကာရဏံ အဘယ် ကဲ့သို့နည်း ဟူမူ
ကား၊ မဟန္တံ ကြီးမြတ်သော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏံ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်၊
ဂုဏာနံ ဂုဏ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော၊ ဧကံတံ ထိုသဗ္ဗ ညုတ ဉာဏ်တော်
တဆူတည်းသာလျှင်၊ ဟောတိ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဤသို့၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ ယူအပ်၏။
ထိုသဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဘုရားသည်၊ ဉာဏ်တော် အနန္တနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း၊
ဝိသေသ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း။ ဝိသေသ ဗုဒ္ဓေါတိ သဗ္ဗညုတ ဉာဏော၊ တဿ
အနန္တော၊ အနန္တဉာဏန္တိ၊ အတ္တော။ ဝိသေသ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝိသေသ ဘုရားဟူ
သည်ကား၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏော သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်တည်း၊ တဿ
ထိုရွှေဉာဏ်တော်၏ အနန္တော အနန္တ အဆုံး အစ အရေအတွက် မရှိသော၊
ဉာဏံ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ သာဝက တို့ထက် အထူး လွန်ကဲ ထူးမြတ်၍ သိတော်မူ
သော သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကို ဗုဒ္ဓေါတိ ဘုရားဟူ၍၊ ဒဌဗ္ဗော မှတ်အပ်
၏။ ဘုရားသဗ္ဗညုတသည်၊ အစဉ်အမြဲ၊ မအိုမနာ မသေကြောင်းကို၊ နိတိ
ကျမ်း၊ မနိမေဇ္ဇူကျမ်း ၎င်းတို့က သက်သေခံပြသော အကြောင်းမှာ၊ ကော-
အဘယ်သူသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘုရား မည်သနည်း။ အနန္တရံ- အစအဆုံးမရှိ ဒုခိုခြင်း

နာခြင်း သေခြင်း မရှိသော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ဗုဒ္ဓေါ ဘုရားဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော မှတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ဉာဏ်တော် အနန္တနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သဗ္ဗညုတ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်၊ အနန္တကမ္ဘာ မိုး-မြေ-နေ-လ-နက္ခတ် တာရာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ မရှိမှီကာလက၊ အထက်အောက် အာကာသ ဟင်းလင်း ထိုအရပ်တွင်၊ ယခု ပစ္စက္ခ သုံးဆယ့်တစ်ခုအထက်၊ ဘဝင်ဟူသောနေရာ၊ ဖြစ်လာအံ့သော အရပ်က၊ သဗ္ဗညုတဘုရားကိုယ်တော် မြတ်သည် ခေတ္တတည်နေ၍၊ ရွှေဉာဏ်တော်အား စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူ သည်မှာ၊ ငါ့ကို ခိုလှုံ၍ ငါ၌ ဖြစ်ပွားသော ဉာဏ်တော်သည် ငါနှင့် အတည် အမြဲ နေကြမည်မဟုတ်၊ ၎င်းဉာဏ်တော်တို့သည် နောင်အလိုရှိရာ ငါ့ကို ခွဲခွာ ၍ ဖြစ်လိုရာ ဖြစ်သွားကြလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့သွားသော ငါ့အသွေး ငါ့အသား ဉာဏ်တော်များသည် ခွဲခွာ၍ သွားသောအခါ၊ အထက်အောက် အာကာသ ဟင်းလင်းတွင် နေရာထိုင်ခင်းမရှိ၊ အလွန်ပင် ဒုက္ခအကြီးအငယ်ကို တွေ့ကြရ လိမ့်မည်။ တွေ့ကြသော်လည်း မှီခိုရာ ဉာဏ်တော်တို့ နေရာထိုင်ခင်းကို ယခုက တင်ကြ၍၊ ဘဝင်၏ အထက် အာကာသ ဟင်းလင်းကို နောင်ဉာဏ် တော်တို့ ချမ်းသာစေရန်၊ နိဗ္ဗာန် ရွှေပြည်တော်ကြီးကို လက်ဦးစွာ ပိုင်းခြား တည်ထောင်တော်မူလေသည်။ ဘဝင်၏ အောက် အရူပလေးပုံက စ၍၊ ရူပ ကာမ၊ အပီစီ ငရဲအထိ သုံးဆယ့်တစ်ခု တရပ်ဒေသများကို အနုအရင့်အားဖြင့် ပိုင်း၍ တည်ထောင်တော် မူလေသည်။ တည်ထောင်ရန် အကြောင်းကား ကိုယ်တော်၏ ခြေဖဝါးတော် နှစ်ဘက်မှ စက်လက္ခဏာ အစုံပါသော တန်ခိုး တော်၊ နေလနှင့်တကွ၊ ဂြိုဟ်ကြယ် နက္ခတ် အရပ်ရပ်တို့ကို ဓါတ်လေးပါးနှင့် တကွ မီး ရေ လေ မြေ အစားအစာ၊ နေရာထိုင်ခင်း၊ သစ်ပင်ဝါးပင် အချဉ် အမျိုးမျိုး၊ အချိုအမျိုးမျိုး၊ အခါး အဖန် အငန်နှင့် တကွ၊ သတ္တဝါတို့ အမွန် အမြတ်ပြုရန်၊ ကျောက်သံ ပတ္တမြား ရွှေငွေမှစ၍ အလုံးစုံ ဖြစ်စေရန် နေလ နက္ခတ်တာရာ ဂြိုဟ်ကြယ်တို့ကို အခွင့်ပြု၍၊ သုံးဆယ့်တစ် ဌာန အရပ်ကို ဒုတိယ တည်ထောင်စေသည်။ ၎င်း သုံးဆယ့်တစ်ခုသည် နေရာဌာနမှ လွတ်ကင်း သော အောက်အာကာသ ဟင်းလင်းကို၊ နောင်နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ငရဲသူတို့ အမြဲနေစေရန် မီးအလျှံနှင့်တကွ၊ အောက် အာကာသဟင်းလင်းကို ခြွင်းချန်၍ ထားတော်မူစေသတည်း။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရားအလိုတော်တိုင်း ဖြစ်ကြရ

သည်ဟု ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ပြုပြင်စီရင်သော အဋ္ဌသာလိနိကျမ်း၊ ဝိသတိဝန္တနာ တွင် ပြဆိုသည်ကား၊ ဂရုဏာဝိယ သတ္တေသု၊ ပညာ ရဿမဟေသိနော၊ ညေ ယဓမ္မေသု၊ ယတ္ထာယုဇိ၊ ပဝတ္တိတ္တံ၊ မဟေသိနော၊ ဘုရားသခင်သည်၊ ဂရုဏာ ဝိယ ကရုဏာတော်အားဖြင့်၊ သတ္တေသု သတ္တဝါအပေါင်းတို့နှင့်၊ ညေယဓမ္မေ သု၊ ညေယဓံတရား ငါးပါးတို့ကို ယတ္ထာယုဇိ အလိုတော်ရှိသည် အတိုင်း ပဝတ္တိတ္တံ ဖြစ်တော်မူလေကုန်ပြီ။ ထိုကဲ့သို့ နိယတ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ၊ သုံးဆဲ့ တဘုံကို သင်္ခါရ ဝိကာရ၊ လက္ခဏာ နိဗ္ဗာန်ပညတ်တို့ကို အလိုတော်အတိုင်း ဖြစ်စေရန်၊ နေလ ဂြိုဟ်ကြယ်တို့ကို ကမ္ဘာမရှိမှီ လက်ဦးစွာ ထွက်ပေါ်စေ၍၊ နေမင်းသည် တစ် ဂဏန်းပြုလုပ်၍၊ ဥဏှအားဖြင့် တေဇောမီးကို ဖြစ်စေ၏။ လမင်းသည် သီတအားဖြင့် အေးသော အချင်းအရာဖြင့် ရေကို ဖြစ်စေ၏။ နေ က မီးကို ဖြစ်သောအခါ၊ လေလည်း တကွနက် ပါရလေ၏။ လက ရေကို ဖြစ် စေသောအခါ မြေလည်း တကွနက် ပါရလေ၏။ သို့ကြောင့် နေမင်း ရှေးဦးစွာ ပေါ်ထွက်သည်ကို တစ်ဂဏန်းပြုလုပ် မှတ်သားကြ၏။ ဒုတိယ နှစ်ရက်မြောက် ၌ ထွက်ပေါ်သော စန္ဒာလမင်းကို နှစ်ဂဏန်း ပြုလုပ်မှတ်သားကြ၏။ ထို ဓါတ် လေးပါး ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် သုံးရက်မြောက်သော အခါ၊ ကမ္ဘာ၏ အင်္ဂါပြည့်စုံစေ ခြင်းငှား၊ သစ်ပင် ဝါးပင် အစားအစာ ရွှေ ငွေ ကျောက်သံ ပတ္တမြားမှ စ၍၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလုံးစုံ အကုန်ရှိသမျှ ကမ္ဘာ၏ တန်ဆာများကို ကမ္ဘာ၏ အင်္ဂါ ပြည့်စုံစေခြင်းငှား၊ သုံးဂဏန်းအရ သုံးရက်မြောက်၌ အင်္ဂါဂြိုဟ်မင်း ထွက်ပေါ်၍ ပြုပြင်ရလေ၏။ ထိုအခါ သတ္တဝါဟူ၍ ကမြင်းနီကောင်မျှ မရှိသေး။ လေးရက် မြောက်သောအခါ နောင်ကမ္ဘာပေါ်တွင် သတ္တဝါတို့ ဖြစ်လာကြကာလ၊ အ ယုတ် အလပ် အမြတ် သုံးပါးနှင့်တကွ၊ အလုံးစုံကို မိမိတို့ ဥာဏ်စွမ်းသမျှ သိ နိုင်ကြစေရန်၊ လေးရက်မြောက်၌ လေးဂဏန်းအရ ပုစတီတိ ပုဒ္ဓေါ ဆိုသည် အတိုင်း၊ ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်မင်း ထွက်ပေါ်ရလေ၏။ ၎င်းနောက် ငါးရက်မြောက်၌ နောင်သတ္တဝါတို့ ဖြစ်လာသောအခါ၊ အသီးအသီး ဆရာ ပြုလုပ်စေရန်၊ ဂုရု ဟု ဆိုအပ်သော ငါးဂဏန်းအရ ကြာသပတေးဂြိုဟ်မင်း ထွက်ပေါ်ရလေ၏။ ထို့နောက် ခြောက်ရက် မြောက်သောအခါ၊ ဆရာလုပ်သော သူတို့တွင် သိန် အသရေဖြစ်စေခြင်းငှား၊ ခြောက်ဂဏန်းအရ သောကြာဂြိုဟ်မင်း ထွက်ပေါ်လာ ကုန်၏။ ၎င်းနောက် ခုနစ် ရက်မြောက်သော အခါ အကျိုးအပြစ်ကို အထူးပေး

သော ခုနစ်ဂဏန်းအရ၊ စနေဂြိုဟ်မင်း ပေါ်လာရကုန်၏။ ၎င်းပြင် ရာဟု ဂြိုဟ်
မင်း- ကိတ်ဂြိုဟ်မင်းတို့မှာ ခုနစ်နေ့၌ လျော်ရာ လျော်ရာ ဖြစ်စေတတ်သော
ကြောင့် အကျယ်ကို မရေးလိုက်ပြီ။ ထို့ကြောင့် လောက၌ သတ္တဝါတို့သည်၊
အစဉ်အဆက်က မွေးဘွားကြသော သူတို့မှာ- နေ့ ၇ နေ့ကို အစွဲပြု၍
သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်သတည်း။ ဝါ မှာ ကာမဂုဏ် ဝါးပါးကို ဆိုလိုသတည်း။
သတ္တ ဆိုသည်ကား ဂဏန်း ခေါ်ဖြစ်သည်။ ဝါ မှာ တဏှာငါးပါး ဖြစ်သည်။ ထို
ကဲ့သို့ ဥတု နှစ်ပါးဖြစ်သော နေလတို့နှင့် ဂြိုဟ်ကြယ်နက္ခတ်တို့က ကမ္ဘာ
အတည်အထောင် အစုံအလင်ကို ရုပ်ပရမတ်ဖြစ်စေပြီးလျှင်၊ လယ်ကွက်နှင့်
တူသော ကမ္ဘာ အတည်အထောင်ပြီးကာလ၊ စပါးမျိုးစေ့နှင့်တူသော သဗ္ဗညု
တ ပရမတ်ဘုရားက ဖြစ်ပွားသော ပရမတ်သဘော ဝတ္ထုဉာဏ်တော် အများ
တို့ကို ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်က အမိန့်ပေးတော်မူသည်မှာ၊ ချစ်သားတို့
သင်တို့သည် ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ငါနှင့် မကွေမကွာ နေနိုင်ကြမည် မဟုတ်၊
သင်တို့ ငါ့ကို ခွဲခွါ၍ သွားကြလိမ့်မည်။ အကယ်၍ သွားကြသော်လည်း ရှေးဦး
စွာ ငါတည်ထောင်သော ဘဝဂ်အထက် ကောင်းကင်အာကာသ နိဗ္ဗာန် နိုင်ငံ
ကြီး၌ကား၊ မီးမရှိ-လေမရှိ- ရေမရှိ- မြေမရှိ၊ နေလ နက္ခတ်တာရာတို့လည်း
အလုံးစုံမရှိ၊ ဘေးမရှိ၊ ရန်မရှိ၊ အလွန်ချမ်းသာ သုခနှင့်ပြည့်စုံသော နေလတို့
ရှိသော အရပ်ထက် အနန္တထွန်းလင်းသော နိဗ္ဗာန် ရွှေပြည်တော်ကြီးသို့ ချစ်
သားတို့ သွားရောက်ကြလျှင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခမရှိ၊ ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏ
ဒုက္ခလေးမျိုးတို့နှင့် မယှက်မစပ်၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့ သွား
ကြလေလော့။ အခွင့်ပြုတော်မူသည်။ ဘဝဂ်အောက်ဖြစ်သော သုံးဆွဲတဘုံ
နေရာ အရပ်ကိုကား၊ ငါ့အာဏာနှင့် တန်ခိုးတော် ဥတုတို့ကို တည်ထောင်စေ
ရန် အခွင့်ပြုသည်အတိုင်း၊ ၎င်းတို့က မီး-လေ-ရေ-မြေ ဓါတ်လေးပါး အစုံ
အလင်နှင့် အရူပက ဘုံကစ၍ အဝီစိ အဆုံးတိုင်၊ အနုအရင့် အဆင့်ဆင့် ပြု
လုပ်၍၊ ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏ ဘေးရန် အပေါင်း ခြံရံစေ၍၊ ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်း အကြောင်းအကျိုးနှင့်တကွ၊ သင်္ခါရနိုင်ငံကြီး အပြီးထင်ရှား ရှိလေ
သည်။ ၎င်းသင်္ခါရနယ်အောက် အထင်အရှား ရှိကြလေသည်။ ထိုအရပ်သုံးပါး
တို့တွင်၊ နိဗ္ဗာန်လည်း နိဗ္ဗာန၊ အဝီစိအောက် ငရဲဘုံလည် နိဗ္ဗာန၊ အလည်
ခေါင်မှာ သင်္ခါရ၊ ဌာန သုံးမျိုးရှိသည် အနက်၊ အထက်ကောင်းကင် နိဗ္ဗာန

ကိုသာ ငါအခွင့်ပြုတော်မူလေသည်။ အောက်အရပ်ဌာန နှစ်မျိုးတို့ကိုကား ငါ အလိုမတူ ခွင့်မပြု ချစ်သားတို့လည်း ငါ၏ အသွေးအသား သဘော ဝတ္ထု ဉာဏ် ပရမတ် ဖြစ်ကြသည် အတိုင်း၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို မကြောက်ကြလျှင်၊ သင်တို့အား အနိုင်အထက် မတား။ ဘုံသုံးပါးသို့ ဆင်းသက်သော သူတို့မှာ၊ အဝိဇ္ဇာရုပ်နှင့် တွေ့ကာလ၊ အဝိဇ္ဇာရုပ်သည် နာနာနာယ၊ နိပုနဂမ္ဘိယ၊ အမျိုး မျိုး လှည့်ပတ်ဖျားယောင်း၍၊ ၎င်းအဝိဇ္ဇာရုပ်ကို တပ်နှစ်သက်ကြသောအခါ၊ တဏှာဟူသော လောဘနှင့် ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၊ မိစ္ဆာဟူသော မောဟနှင့် ဒုက္ခ အမျိုးမျိုး၊ အကျိုးအကြောင်း မကောင်းဖြစ်ခါ ကောင်းဖြစ်ခါနှင့် နေရာမကျ၊ ပဉ္စဝေါကာယ၊ စတုဝေါကာယ၊ ဧကေဝေါကာယ၊ ဧကတ္တသညီ၊ နာနတ္ထသညီ၊ အလီလီအလာလာ များစွာဘဝ၊ ကာမရူပ အရူပနှင့် သင်္ခါရနယ်သား အပါယ် သို့ လားပြီးလျှင်၊ ကျားကြောင် ဆိတ်ဝက်၊ ကြက်ငှက် သစ်ကြုပ်၊ တောင်မ ဟုတ် မြောက်မဟုတ်၊ အရှုပ်ရှုပ်သည်၊ ကမြင်းနိမ္မား၊ အမြင်တွေ့မှားကြ၍၊ ငရဲ လားခြင်း အတန်တန်၊ သင်္ခါရနိုင်ငံမှာ၊ အင်မတန်ကြောက်ဘို့ များသော ကြောင့်၊ မသွားကြလေနှင့်၊ သဗ္ဗညုဘုန်းမော်က တားမြစ်တော် မူလေသ တည်း။ အကယ်၍ သွားခဲ့သော် ဒုစရိုက်တရားကို ပယ်၊ သုစရိုက် တရားကို အားထုတ်ကြလေ။ ငါဘုရားကိုလည်း မမေ့နှင့်။ အကြောင်းရှိ၍ ငါဘုရားကို တလျှင် ငါကိုယ်တိုင် ဆင်း၍ ကယ်တော်မူမည်ဟု သားတော်များကို မိန့်ကြား တော်မူလိုက်၏။ ထိုအခါ ဉာဏ်တော်တို့သည် အချင်းချင်းစုဝေး၍ အဘ ဘုရားညွှန်းပြသော အထက်နိဗ္ဗာန် အရပ်ကို မသွားလိုကြ၊ အောက် အောက် ဖြစ်သော ဘုံသုံးပါးအရပ်ကိုသာ သန္တိရဏအားဖြင့် စုံ၍ စမ်းလိုကြသော ကြောင့်၊ ၎င်းဉာဏ်တော် ပရမတ်တို့သည် ဘုရားနှင့် ခွဲခွါပြီးလျှင်၊ အထက် နိဗ္ဗာန်သို့ မသွား၊ အောက်ဘုံသုံးပါး အတွင်းသို့သာ အသင်းစုနှင့် အခါခါ သက်ဆင်း၍ လာကြကုန်သတည်း။ ရှေးဦးစွာ သက်ဆင်းသော သူတို့မှာ၊ မိမိ ဉာဏ်သဘော အလိုအတိုင်း အရူပဘုံ၌ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် ဘုံသား ဖြစ် ကြလေသတည်း။ ဒုတိယ ဆင်းသက်လာသူတို့မှာ၊ အဝိဇ္ဇာရုပ်ကို အလွန် နှစ် သက်၍ ဧကေဝေါကာယ အသညသတ် ဘုံသား ဖြစ်ကြလေသတည်း။ တတိယ ဆင်းလာသူတို့မှာ ပဉ္စဝေါကာယ ရူပ ဗြဟ္မာ တဆဲ့ခြောက်ဘုံသား ဖြစ်ကြရ လေသတည်း။ စတုတ္ထ ဆင်းလာသောသူတို့မှာ၊ ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံတွင်

လူအမျိုးမျိုး နတ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြပြီးလျှင်၊ အဝိဇ္ဇာ ဓါတ်လေးပါးရုပ်ကို အလွန် စုံမက် နှစ်သက်ကြသောကြောင့်၊ ပဉ္စဝေကာယ ခန္ဓာ ဝါးပါး၊ ရုပ်လှည့်စား သောကြောင့် အများသော သတ္တဝါဟူ၍၊ တဏှာနဲ့ ရွံ့ဘွက်တွင် မစင်ကြိုက် ဝက်များကဲ့သို့ အဆက်ဆက်ဖြစ်ကြရလေသတည်း။ ဤအရာ၌ အဝိဇ္ဇာကား ဓါတ်လေးပါး၏ရုပ်၊ တဏှာကား၊ ဘုရားသခင်၏ အန္တယ်ဖြစ်သော ပရမတ် ဉာဏ်၊ ထိုဉာဏ်ကား အဝိဇ္ဇာ ပရမတ်ရုပ်ကို အလွန်နှစ်သက်၍၊ ခန္ဓာအိမ် ပြု လုပ်ပြီးလျှင်၊ ၎င်းခန္ဓာအိမ်နှင့် ရုပ်ပရမတ်၊ နာမ်ပရမတ်၊ နှစ်စုစပ်မိကြသော အခါ၊ သဝိဉာဏက ပရမတ်ကောင် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြရလေသတည်း။ ထို့ ကြောင့် ဥတုက ရုပ်ကို ဖြစ်စေသည်။ နာမ်ပရမတ်က နာမ်ကိုဖြစ်စေသည်။ ရုပ် နာမ် နှစ်ရပ် နှစ်စုစပ်မိသည်ကို ကံဟု ဆိုသည်။ စိတ်မှာ အာရုံနှင့် နာမ်ဝိညာဉ် တွေသောအခါ စိတ် ဆိုသည်။ ဓမ္မမှာ နောင် လူက ဘုရားဖြစ်သော ကာလ။ ရွှေဉာဏ်တော်ဘုရားသည်၊ ထင်ရှားအောင် ဟောပြောပြသလေသည်။ ထို အခါ ဘုရားဉာဏ်တော်တို့သည်၊ အဝိဇ္ဇာမြေကြီးနှင့် ဒွန်နှစ်ခု ဖက်စပ်၍၊ လူ နတ်တို့၏ ရုပ်သဏ္ဍာန် ဖြစ်ကြလျှင်၊ အဝိဇ္ဇာ ပရမတ်ရုပ်ကို အလွန် တပ်နှစ် သက် ကြသောကြောင့်၊ တဘော ဉာဏ်တော်များကို တတ်ဏှာ ဟုခေါ်သည်။ အဝိဇ္ဇာရုပ်ကို လှုပ်ရှားစေတတ်၊ သွားလာစေတတ်သောကြောင့်၊ ဉာဏ်ကို ဝိညာဉ်ဟု ခေါ်သည်။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ နှစ်စုစပ်၍၊ သတ္တဝါပညတ်နှင့် အမှတ်ပြုကြကုန်သည်။ သတ္တဝါခေါ်ဝေါ်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ အထက်က ရေးပြခဲ့ ပြီ။ ထိုသတ္တဝါတို့ကား ပဌမ ဖြစ်စက မိန်းမ ယေကျိာ်းမဟုတ်၊ ဥပပါဒ်ကို ခင် ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း လောကီဈာန်ကို ရနိုင်သေးသည်။ နောက်ကာလ ရှည် မြင့်စွာ မြေကြီး အဆီအလွှာများကို သုံးစားကြ၍၊ ၎င်းအဝိဇ္ဇာမြေကြီးရုပ်သည် တဖြေးဖြေးလေးလံခြင်း ဖြစ်လာ၍၊ဈာန်သမာပဒ် မသွားနိုင်ကြ၊ ထိုနောက်၊ ပတာ-လတာ-နွယ်ချိုများကို သုံးစားရသည်။ ထိုနောက် နွယ်ချိုကွယ်၍၊ နမ သလေးဆံကို သုံးစားရသည်။ ဆံကွယ်သောအခါ၊ စပါးအသီးအနှံ အပင်ပြု လုပ်၍၊ ကာလ ရှည်စွာ သုံးစားရသည်။ ထိုကာလမှ၊ လောဘ-ဒေသ ထူပြော ၍၊ ဤသတ္တဝါတို့က အချို့ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်ပေါ်သည်။ အချို့ယောကျိာ်း အင်္ဂါ ဇာတ်ပေါ်သည်။ မိန်းမမှာ မီးလောင်ဖူး ကဲ့သို့ ပသာဝမဂ် ဖြစ်သည်။ ယောကျိာ်းမှာ ထိုနေရာမှ ယောင်ယား၍ ယောကျိာ်း အင်္ဂါဇာတ်ဖြစ်သည်။

ဤကာလ မိန်းမကို မီးမာဟု ခေါ်သည်။ ယောက်ျားကို ယောင်ယား ဟု ခေါ်သည်။ ကာလရှည်လျားသောကြောင့် ယခု မိန်းမ ယောက်ျား ခေါ်ကြ သည်။ ဤကမ္ဘာဦးက အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ဘက်စပ်ပြီးလျှင် သတ္တဝါ ဖြစ်ကြ သောကြောင့် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို လွန်ကျူးပြုကျင့်ကြသည် အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း သားဘွားခြင်း၊ ဤသူတို့က ဘဝပြောင်းလဲ သေသော ကာလ တဘဝ၌ အချို့သော သူတို့သည် မိမိဖြစ်လိုကြသည်အတိုင်း၊ ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား၊ သစ်ကျား ခြင်္သေ့ တိရိစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးတို့တွင်၊ ကမြင်းနီကောင် ရောက်အောင် ကွဲလွဲထူးခြား သတ္တဝါအများ ဖြစ်ကြရကုန်သည်။ ငရဲဘုံ၌ လည်း အများပင် ကျရောက်ကြကုန်သည်။ ဤအရာ၌ အလွန်သန့်ရှင်းသော ဘုရားဉာဏ်တော်များသည် ယုတ်ယုတ်နှမ်းနှမ်း ကွဲလွဲထူးခြား ဖြစ်ရပါလဲ၊ ဘုရားသခင် မျိုးစေ့သည် ဘုရားကဲ့သို့သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ကောက်ကြီးစပါး ကို စိုက်လျှင် ကောက်ကြီးပင်သာ ပေါက်ရပါမည်။ ချိန်မြိန်သော သရက်မျိုးကို စိုက်လျှင် ချိန်မြိန်သော သရက်သီးသာ ဖြစ်ရပါမည်။ စောဒနာ ဝင်သည်ရှိ သော် ဘုရားဉာဏ်တော်တို့သည် မိမိချည်း သတ်သတ်မဟုတ်၊ ယုတ်နှမ်း သော အဝိဇ္ဇာ အညစ်အကြေးနှင့် ဘက်စပ်မိ၍၊ စပါးကောက်ကြီးမျိုးသည် မြေ ၏အတွက် ကောက်ကြီးမသီးဘဲ အခြား စပါးသီး သကဲ့သို့။ သရက်ပင်နှင့် ခွေး တောက်ပင်သည် နှစ်ခုပူး၍ စိုက်မိသောအခါ၊ ၎င်းသရက်သီးသည် မချိုဘဲ အခါး ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အလွန်ချိုသော သရက်သီးမျိုးသည် တောကြီးသော အရပ်၌ ပေါက်ရောက်ခဲ့လျှင် မူလသရက်မဟုတ်၊ ဆင်နင်းသရက် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ဘက်စပ်မိသော သတ္တဝါတို့မှာ ပညတ်ကောင် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြရကုန်သည်။ ထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ ခါးတောက်မြစ်ရက်၊ စိုက် ရောဖက်၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသည်ဟု စတုဓမ္မသာရတွင် ဆိုသည်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဝ သေန၊ ဒွေးမူလာနိ ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝစန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကျမ်းမှာ ဘုရားဟောတော်မူသည်။ ဒွယံဒွယံ သမာပတ္တိ ဝသေန၊ တေဘုံမက ကုသလ ကုသလော၊ ဧကုနတိံ သဝိဓော၊ မနော မနောကမ္မ ဒွယံနာမ။ ဟု ဆိုသည်။ ဘုံသုံးပါးမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ နှစ်ခုဘက်စပ်၍ သတ္တဝါ ဖြစ်သည်ဟု ဘုရား ဟောတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကို အောက်အထက် နှိုင်းယှဉ်ရန် နိယာမ ငါးပါးကို ပြပါဦးမည်။ ဥတု၊ ဝိဇ၊ ကမ္မ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ၊ ပဉ္စနိယာမော၊ အာဒိ

ဗုဒ္ဓဂီလော၊ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝစနတော အတ္တော- ဟု အင်္ဂုတ္တိုဋ္ဌကထာ ပြပါသည်။
 ဥတုစ ဥတုလည်းကောင်း၊ ဝီဇစ မျိုးစေ့လည်းကောင်း၊ ကမ္မစ အမှုလည်း
 ကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ စိတ်တစ်ခု ရုပ်ကိုးဆယ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ ကာမ ရူပ-
 အရူပနိဗ္ဗာန်တရားလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဤသို့ အာဒိဗုဒ္ဓဂီလော ဘုရား အစ
 ပြု၍၊ ပဉ္စနိယာမော ငါးပါးသော နိယာမ တရားတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဂီလော ဘုရား
 အင်္ဂါပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓေါတိ ဗုဒ္ဓဟူ၍၊ ဝ စနတော ဘုရားဟောတော်မူ၏။
 ဤနိယာမ ငါးပါး အဓိပ္ပါယ်ကား ဥတုနှစ်ပါးတို့က ဓါတ်လေးပါး ကမ္ဘာမြေကြီး
 အတည်အထောင်ကို ဖြစ်စေသည်။ ထိုကမ္ဘာမြေကြီး အတည်အထောင်ပေါ်၌
 ဘုရားဉာဏ်တော်တို့သည် လယ်ကွက်တွင် မျိုးကြဲသကဲ့သို့၊ ဓါတ်လေးပါး
 အဝိဇ္ဇာတို့နှင့်တွဲဘက်၍၊ သတ္တဝါဖြစ်ကြသည်ကို၊ ဥတု-ဝီဇ-ကမ္မဟု ဆိုသည်။
 သတ္တဝါဖြစ်ပြီးသောအခါ၊ ဉာဏ်တော်ကို ဝိညာဉ်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုဝိညာဉ်နှင့်
 အာရုံ စပ်မိသောအခါ၊ စိတ္တနိယာမ ဟုခေါ်သည်။ ဓမ္မ နိယာမ မှာ၊ ကာမ၊ ရူပ၊
 အရူပ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ထိုလေးလမ်းကို ဓမ္မနိယာမ ဟုခေါ်သည်။ ထိုအကြောင်းကား၊
 ကြမ်းသော မြေကြီး အလုံးအခဲနှင့် ဘက်စပ်သော ကာမ တဆွဲတဘုံ သားတို့
 မှာ၊ ဝိပလ္လသ ဘောက်ပြန်၍၊ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြရလေသည်။ ပဌမ
 ဘုရားသခင်ထံက ရှေးဦးစွာ ဆင်းလာသော ဉာဏ်တော်တို့ကား၊ အရူပ
 လေးဘုံမှာ သတ္တဝါ ဖြစ်၍ အရိယာ ခုနစ်ယောက်၊ တိဟိတ်သားတယောက်
 ပေါင်းရှစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ အရိယာ ခုနစ်ယောက်တို့ကား သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်ဘုရား အထက်က ညွှန်ပြသော နိဗ္ဗာန်ဌာန အရပ်ကို ငါတို့ သွား
 မိပါမူကား အလွန်ချမ်းသာ သုခကို ရကြလေ၏။ အောက်အောက် ဖြစ်သော
 ဘုံသုံးပါး အတွင်းသို့ သက်ဆင်းလာကြမိ၍၊ ဒုက္ခအကြီးအငယ်ကို ခံကြရ
 သည်။ ယခုတဖန် ဘုရားဆုံးမသည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ သံဝေဂ
 ရပြီးလျှင် အထက် အသင်္ခိတ ဓါတ်မြတ်သော ကောင်းကင်နိုင်ငံသို့ ပြန်လို
 သော ဆန္ဒနှင့် ကမ္ဘာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် ကာလ ရှည်ကြာပြီးမှ၊ နိဗ္ဗာန်
 သို့ သွားရောက်နိုင်ကြမည်၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်အနက်၊ တိဟိတ်လူမျိုး
 အချို့တို့ကား သံဝေဂရ၍၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြလိမ့်
 မည်။ အချို့ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား သံဝေဂမရ၍ ကာမဘုံတိုင်အောင် ဆင်း
 သက်ကြလိမ့်မည်။ ဒုတိယ ဆင်းလာသော အသညသတ် ဘုံသားတို့ကား၊

ရုပ်ကို အလွန်ထင်ရှားစေ၍၊ နာမ်ကို မထင်ရှားစေဘဲ အကောင်အထည် ဖြစ်ကြလျှင် လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ၊ ကမ္ဘာငါးရာစေ့မှ အခြားဘုံသို့ ရွှေ့ပြောင်းနိုင် သော သုဂတိ အဟိတ်သား ဖြစ်ကြကုန်သည်။ တတိယဆင်းလာသော သုဒ္ဓါ ဝါသ ငါးဘုံသားတို့ကား တဘုံလျှင် သုံးယောက်ကြ၊ အနာဂါမ်-အရဟတ္တမဂ် -အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဤသုံးယောက် ငါးလီကို ပေါင်း၍၊ ပုဂ္ဂိုလ် တဆွဲငါးယောက် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရား လမ်းပြလိုက်သည်အတိုင်း၊ ထိုဘဝကုန်ခဲ့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ကြရလိမ့်မည်။ စတုတ္ထဆင်းလာသော ဉာဏ်တော်တို့ကား၊ ရူပ ဗြဟ္မာ ဆယ်ဘုံ၌ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ တိဟိတ်သား တယောက်၊ တဘုံလျှင် ကိုးယောက်ကြ ရှိသည့်အနက်၊ တိဟိတ်သား တယောက်မှာ အောက်ကာမ ဘုံသို့ ဆင်းလိုလျှင် ဆင်းနိုင်သေးသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်လိုလျှင်လည်း အရိယာတို့အကျင့်ကို ကျင့်၍ ကိုးယောက်လုံးပင် စဉ်စံ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ သွား ရောက်ကြရလိမ့်မည်။ ပဉ္စမ ကာမဘုံ၌ ဆင်းလာသော ပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တစ်တို့ မှာ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ ပုတုဇဉ် သုံးယောက်၊ ပေါင်း တကျိပ်တစ် ဖြစ်ပြီး လျှင် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ လူးလာ စုန်ဆန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ် ကြပြီးလျှင်၊ အပါယ်လေးဘုံသို့၎င်း၊ အထိနိဗ္ဗာန်ထိ ဗြဟ္မာပြည်များသို့လည်း သံဝေဂရ၍၊ တရားတော်ကို ကျင့်သုံးဆောက်တည် ကြပါလျှင် နိဗ္ဗာန်ထိ သွား ရောက် နိုင်ကြပါသည်။ ဤအကြောင်းကား ပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်နှစ်တွင် ဒုဂ္ဂတိ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှုတ်၍၊ လူ့ပြည်က အထက် နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်အဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တစ် ရေးလိုက်ပါသည်။ ဒုဂ္ဂတိ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပါယ်လေးပါးနှင့်သာ ဆိုင် လေသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ဗြဟ္မာလည်း တရွေ့ရွေ့ဆင်းလာ၍ ကမြင်းနီ ဖြစ်ဘူးသည်။ ကမြင်းနီလည်း တရွေ့ရွေ့တက်၍ အထက်ဗြဟ္မာ ဖြစ်ဘူးသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဘုရားဉာဏ်တော်တို့သည် အဝိဇ္ဇာ ဓါတ်လေးပါး အညစ်အကြေး တို့နှင့် ဘက်စပ်မိ၍၊ မှောက်လှန်ပျက်ပြား၊ အမှားကို အမှန် ပြောင်းပြန် ဦး ဖောက် အစိစိထုတ်ခြင်းပေါက်၊ ၎င်းအောက်ကို နိယတ၊ ငရဲဘုံဌာနမှာ၊ ဒုက္ခ တွေ ပြောင်းဆန်၍၊ ခံရသည် ကြွက်ကြွက်ဆူ၊ ဘုရားဟော တရားကို စဉ်းစား ၍၊ မယူကြလျှင်၊ ထိုအတူ မုက္ခ ဘေးကြီးတွေ့မှ သံဝေဂ၊ မိုက်မောနနှင့် တလူ လူ၊ ပညာရှိ စကားကိုမှတ်သား၍ မယူကြလျှင် ငရဲသူ မကောင်းကျိုးနှင့် အစိစိ အောက်ကိုလျှိုး၍ ချိုးကပ်မည် ကေန်မှတ်ပါတော့။ သုံးလူနတ် အဘယံ

ကို၊ ပြန်ရအောင်အားခဲမှ၊ သည်ဝတ်က လွတ်ကြမည်၊ သတိထား၍ ပညာရှိ စကားကို မှတ်သားကာ နာခံမှ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးကြမည်။ စိတ်ကြီးမဝင်ကြနှင့် ဆိုလိုသည်။ ဤအရာလည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကြောင့်သာ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဒုက္ခထင်ရှား ဖြစ်ကြသည်များကို ဘုရားသဗ္ဗညုတ၊ အထက်ကလည်း ဟောလေပြီ။ နောက်လည်း ကိုယ်တော်တိုင် ထင်ရှားသိ၍၊ အဘသားများတို့ကို ဒုက္ခဝန်မှ လွတ်စေခြင်းငှာ၊ သတ္တဝါ အနန္တတို့အနက်၊ လူက သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပန်ဆင်၍ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ရနိုင်သမျှ သွေး ဆောင်ဖြားယောက်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့ ကယ်တင်လိုသော သူအပေါင်းတို့ကို ရှေ့ဉာဏ်တော်အားဖြင့် ရွေးကောက်၍ ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်တို့ကို ထုံးစံအတိုင်း ဖြည့်ကျင့်စေပြီးလျှင်၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း စေ့ရောက် ကာလ၊ လောင်ဘက်ပျက်ဘက်၊ စကြဝဠာ ကုဋေတသိန်းအတွင်း၊ ငါတို့ စကြဝဠာ ဇမ္ဗူဒီပိတောင်ကျွန်း မဇ္ဈိမ ဒေသ အချက်အခြာတွင် ဗောဓိပင်နှင့် ပလ္လင်ရတနာ ပေါက်ပြီးလျှင်၊ ရှေးဦး အစ ပထမ၊ ဝိပဿီအမည်နှင့်၊ လူသုံး ရပ်တို့၏ အထွတ်အဖြား၊ လူသားစင်စစ်၊ ဥက္ခောင်းပေါ်သို့ သဗ္ဗညုတဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် သက်ဆင်း၍ အမျိုးမျိုးသော ရောင်ခြည်တော်၊ အမျိုးမျိုး သော တန်ခိုးတော်၊ မြေအထု၊ ရေအထု၊ လေအထု၊ မီးအထု၊ ဥတုအလုံး၊ ပဲ့ တင်ချိုး၍၊ မြေလုံးတောင်စုံ၊ အမှုမလောက်၊ ကြားသော်ကြောက်အံ့၊ သို့က လောက်ဉာဏ်တော်၊ သို့ကလောက်အားတော်၊ ပါရမီတော်တို့ဖြင့်၊ အပေါ် ထက် အောက်၊ ဘဝင်ပေါက်မျှ၊ အံ့လောက်ထင်ရှားအောင် လှူပြည်က လူ သားကို ဘုရား ဖြစ်တော်မူစေသတည်း။ ။ ထိုကာလ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ကိန်းအောင်းပြီးလျှင်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာဂတ၊ သုတ်ဝိနည်း၊ အဘိ ဓမ္မာမှာစ၍၊ လူနတ်တို့အား တရားဆုံးမ သြဝါဒပေးပြီးလျှင် ယဉ်ကျေးအောင် ဖြားယောင်းတော် မူလေသတည်း။ ။ ထိုကာလမှ အရိယာ သံဃာ ဖြစ် လောက်သော သူတို့သည်၊ တရားရ၍ ရဟန္တာ အစစ် အဖြစ်ကြရလေသည်။ ဤအကြောင်းကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဘုရားနှင့် ခန္ဓာတော် ဝိပဿီ ဘု ရား၊ အမှတ်ထားကြပြီးလျှင်၊ ပရမတ်ဘုရား၊ ပညတ်ဘုရား၊ နှစ်ပါးလုံးပင် ကျေးဇူးတင်ဘို့ဖြစ်လာသည်။ ထို အစွဲပြု၍၊ စ-စဦးဘုရားကပင်၊ ပထမ ဗုဒ္ဓ ဝစန တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်မှာ၊ အနေကဇာတိ သံသာယံ၊

သန္နိပိသံ၊ အနိမိသံ၊ ဂဟကာယက ဝေသံတော၊ ဒုက္ခဇာတိပုနပုန္နံ။ ဂဟ
ကာယဂတိဌောသိ ပုနဂေဟံ၊ နကာဟာသိ သဗ္ဗ တေဂဟိကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကု
တံ၊ ဝိသင်္ဂီတံ၊ ဝိသင်္ဂီရဂတံ၊ ဝိသင်္ဂီရဂတံစိတ္တံ၊ တံသုနံ၊ ခယမဇ္ဇကာ။ ။ ပဟ
ကာယက အတ္တဘောတည်းဟူသော တဏှာအိမ်ကို၊ အကြိမ်ကြိမ်ပြုပြင်တတ်
သော တဏှာ ယောကျ်ား ပဲကွပ်သမား၊ တံ၊ သင့်ကို၊ ဂဝေသံတော အဆုံး
အစ သိအောင်ရှာသော၊ အဟံ ငါသည်၊ ယေနဉာဏေန အကြင် သဗ္ဗညု
ဉာဏ်တော်ကို မရသေးသော ကာလက၊ ဒိဋ္ဌေန မြင်ခြင်းငှာ၊ နသတ္တာ မ
တတ်ကောင်း၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ အဟံ ငါသည်၊
ပတိလာဘာ ရခြင်းကြောင့်၊ တံ သင့်ကို၊ ဒိဋ္ဌေန မြင်ခြင်းငှာ၊ သတ္တာ တတ်
ကောင်းပြီ၊ တံဉာဏ် ထိုသဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို၊ အနိမိသံ အဝိန္ဒန္တော
မရသေးသည်ဖြစ်၍၊ အနေကဇာတိ သံသာယံ၊ များစွာသော ဘဝ ရှိသော၊
သံသာယံ၊ သံသရာသည်၊ သံဒါဝိသသံ၊ ရှည်မြင့်စွာ ကြည့်လည်ရလေပြီ။
ပုနပုန္နံ အဘန်တလဲလဲ၊ ဇာတိ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်၊ အတိဒုက္ခ အလွန်
ဆင်းရဲလေစွ၊ ဂဟကာယဂ အတ္တဘောတည်းဟူသော အိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ်
ဆောက်လုပ်တတ်သော တဏှာ ယောကျ်ား ပဲကွပ်သမား၊ ဣဒါနိ ယခုအခါ၌၊
တံ သင့်ကို၊ ဒိဋ္ဌော မြင်သည်၊ အသမိ ဖြစ်လေပြီ၊ ပုန တဘန်၊ ဂေဟံ
အတ္တဘောတည်းဟူသော တဏှာအိမ်ကို၊ နအာကာသိ နောက်ထပ်မံ၍
မဆောက်မလုပ်လတံ။ တေ သင်၏၊ သဗ္ဗ အလုံးစုံသော၊ ဖာသုကာ အတ္တ
ဘောတည်းဟူသော တဏှာအိမ်၏ ကိလေသာအခြင်ကို၊ ဘဂ္ဂါ ချိုးဖဲ့အပ်ပြီ၊
ဂဟ ကုတံ၊ အတ္တဘောတည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာအိမ်၏ အထွတ်ကို၊ ဝိသင်္ဂီတံ
ချအပ်ပြီ၊ မေ ငါ၏၊ စိတ္တံ စိတ်သည်၊ ဝိသင်္ဂီယဂတံ ပြုပြင်ခြင်းကင်းသော၊ နိဗ္ဗာ
နံ နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တော ရောက်အပ်လေပြီ။ အဟံ ငါသည် တဏှာနံ၊ တဏှာတို့
၏၊ ခယံ ကုန်ရာ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
အဇ္ဇကာ အဓိဂတောပတ္တော ရောက်သည်။ အသမိ ဖြစ်လေပြီ။ ။ဤကဲ့သို့
ပထမ ဗုဒ္ဓဝစန ကြူးရင့်တော်မူသောအကြောင်း အဓိပ္ပါယ်ကား သဗ္ဗညုဘုရား
သားဉာဏ်တော် ဖြစ်ပါလျက်၊ ဓါတ်လေးပါးအဝိဇ္ဇာ အိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ်
နောက်နောက် သံသရာ ဆောက်လုပ်၍၊ ဖက်စပ်မိသည် အတွက်၊ အဝိဇ္ဇာရုပ်
ကြောင့် စက္ခုအလင်း ရသောသူကို တိန်သလာဖုံးလွှမ်း သကဲ့သို့ ဘုရား

အနွယ်တော်ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို အဝိဇ္ဇာဖုံးသည် အတွက်၊ ယတ္ထာဘူတ၊ အမှန် အမှားကို မသိဘဲ၊ ဇာတိဒုက္ခ-ဇရာဒုက္ခ-ဗျာတိဒုက္ခ- မရဏ ဒုက္ခ- ဤဒုက္ခလေးတို့မျိုးကို ခံခဲ့ရလေသည်။ ယခု သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကို ပံဆင်ရသည်အတွက်၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာအိမ်ကို အကုန်စွန့်ပစ်၍၊ သင်္ခါရ ပြုပြင်ခြင်းမှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ငါ ကေန သွားမည်ဟု၊ မိမိခန္ဓာအိမ်ကို မိမိ ကြိမ်းပ တော်မူသည်။ အချပ်စကား၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ နာမ်က ရုပ်အတွက်ကို မခံလို၊ ရုပ်ကို စွန့်ပစ်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတော့မည်ဟု ဆိုသတည်း။ ဤအရာ၌ ပထမ ဗုဒ္ဓဝစနတွင် အဝိဇ္ဇာကား- တော-တောင်-ရေ-မြေ-သမုဒ္ဒရာ-နေ-လ-နက္ခတ်တာရာ၊ ကမ္ဘာ အဖြစ်အပျက်တို့သည်လည်း ဉာဏ်နက်သော ပညာမှန်က၊ ကြံဘန်၍ သိနိုင်လောက်သည်။ ထိုအကြောင်းကို မသိခဲ့လျှင် ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသော တရားမှာ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရ ပစ္စယာ၊ ဝိညာဏံ ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန ပစ္စယာဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ တဏှာ ပစ္စယာ ဥပဒါနာ၊ ဥပဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝ ပစ္စယာဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿ သုပ္ပါရ သာသံ ဘဝန္တိ။ ။ဤကဲ့သို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် တရားတော်ကို ဟောတော်မူလေသတည်း။ ၎င်း၏ အရအတိတ်ကို ကောက်သည် ရှိသော်၊ ပထမ အတိတ်ဟောက အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဟု ဟောတော်မူသည်။ ဒုတိယ ဟောတော်မူသည်မှာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကား၊ ပထမ၊ စ-စ ဦးက ဓါတ်လေးပါး ကမ္ဘာ သတ္တဝါတို့ မရှိ၊ အာကာသ ဟင်းလင်းပင် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုအာကာသ ဟင်းလင်းတွင် နေလတို့က ဘုရားသခင် အာဏာအတိုင်း ကမ္ဘာမိုးမြေ ဖြစ်စေရန်၊ နေလတို့က တန်ခိုးတော်နှင့် အဝိဇ္ဇာဓိတ်လေးပါးကို ဖြစ်စေသောကြောင့်၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ပထမ အတိတ်ငါးပါးတွင် အဝိဇ္ဇာကို အစထား၍ အကြောင်းငါးပါး ဟောလေသည်။ ဒုတိယမှာ တဏှာကို အစထား၍ အကြောင်းငါးပါး ဟောလေသည်။ အဝိဇ္ဇာကား ဓါတ်လေးပါး မြေကြီးအမှန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဓါတ်လေးပါးနှင့် စပ်သော ရုပ်အမျိုးမျိုးတို့မှာ အဉာဏလက္ခဏာ ဉာဏ်မရှိ အနာရမဏ သဘော အာရုံကို မယူနိုင်၊ ဘယတ္ထေန သဘော ဘေးအပေါင်းတို့ စုဝေး

ရာ ဘိန္နာရ မဏ သဘော ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်သည်။ ဝယတ္တေန သဘော ရွှေ
 လျှော ဘောက်ပြန်တတ်သည်။ ခယတ္တေန သဘော ကုန်တတ်ပျက်တတ်
 သည်။ အသာရကတ္တေန သဘော အနှစ်မရှိသည်။ အသမ္ပိကသဘော အစိုး
 မရဖြစ်သည်။ အနတ္တသဘော အချည်းနှီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာရုပ်၏
 လက္ခဏာကို ရှေးဆရာတို့ ထင်ရှားလောက်အောင် ပြပေသည်။ တဏှာမှာ
 မူလက ဉာဏ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဉာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာရုပ်ကို တပ်နှစ်သက်မိ၍
 လောဘနှင့် စပ်သော တတ်နာဟု ခေါ်သည်။ သည်အကြောင်းကို ကောင်း
 ကောင်း မသိသော သူတို့က အဝိဇ္ဇာရုပ်ကို နာမ်တရား ထင်ကြသည်။ ထင်
 သည်အတိုင်း တရားကိုကောက်သော် မောဟမူဒွေးကို အဝိဇ္ဇာဟု မှတ်ကြ
 သည်။ မောဟမူဒွေးကား မူလက ဉာဏ် အဝိဇ္ဇာနှင့် တွဲဘက်မိ၍၊ ကြည်လင်
 လှစွာသော ကြေးမုံပြင်မှန်သားကို အညစ်အကြေး မကောင်းသော နွံ ဖုံးသကဲ့
 သို့၊ ၎င်းမှန်သားသည် ကြည်လင်စွာ အရိပ်ကို မမြင်နိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော
 ကြောင့် ဉာဏ်တည်းဟူသော နာမ်တရားကို မောဟမူဒွေးဟု ရှင် အနုရုဒ္ဓါက
 သင်းပြိုလ်ကျမ်းမှာ ပြမှာသည်။ ထိုအကြောင်းကို ရဟန်းသံဃာ ပေါ်ရှိသော
 ကာလ။ ဘိက္ခဝေ ရဟန်းတို့၊ ဣဓ ဤကာလမှာ ပုဗ္ဗေ ရှေးကာလ၌၊ အဝိဇ္ဇာ
 အဝိဇ္ဇာသည်၊ နသန္တိ မဖြစ်ဘူးလေ။ အဌပစ္စာ ထိုမှနောက်၌၊ အဝိဇ္ဇာ
 အဝိဇ္ဇာသည် သ မ ဘဝိ ဖြစ်ဘူးလေပြီ၊ ဣတိ ဤသို့၊ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ၏၊
 ပုရိမာ ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ကောတိ အစွမ်းသည်၊ နပညာယတိ ငါမထင်၊ ဣတိဣ
 မိနာပဘေဒေန အကြင်အကြင် ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ အယံ သံသာရ သာ
 ဂယော ဤသံသာရသာဂယသည်၊ အနမတက္ကောဝ မသိအပ်သော အစ
 ရှိသလျှင်ကတည်း။ ။ ဤပါဠိအနက်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ကျမ်း၌ ဘုရားကိုယ်တိုင်
 ဟောတော်မူပေသည်။ ။ ပုဗ္ဗေ ရှေးဖြစ်သော ကာလ ဆိုသည်ကား၊ ဓါတ်လေး
 ပါးကမ္ဘာ၊ နေလနက္ခတ်တာရာ၊ သံသာရနှင့်တကွ၊ အဝိဇ္ဇာမရှိ၊ တောတောင်
 သမုဒ္ဒရာမရှိ၊ သုံးဆဲ့တဘုံမရှိ၊ အထက်အောက် အာကာသ ဟင်းလင်း၊
 ဤနေရာ၌ ဉာဏ်တော် အနန္တနှင့် သဗ္ဗညုတဘုရားတဆူတည်း ရှိကြောင်းကို
 ပြသည်။ ၎င်းနောက် အဌပစ္စာ ထိုမှနောက်၌ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည် သွဘဝိ
 ဖြစ်ဘူးလေပြီ၊ ဆိုသော အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အဝိဇ္ဇာကို ကမ္ဘာ အတည်အထောင်
 ပြု၍၊ သဝိဉာဏက-အဝိဉာဏက၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ အမျိုးမျိုး ရုပ်သည် နာမ်နှင့်

ဒွန်တွဲ၍ အဝိဇ္ဇာ တဏှာတို့သည်ကား အဆုံးမရှိ ဖြစ်လေတော့သည် ဟု ဆိုသည်။ ဣတိ ဤသို့၊ ပုဗ္ဗ ရှေးသောကာလ၌၊ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ၏၊ ကောတိ အစွမ်းသည်၊ နပညာယတိ ငါမထင်ဟု ဘုရားကိုယ်တော် မိန့်သော စကားမှာ ရှေးရှေးသော အာကာ ဟင်းလင်းဖြစ်သော အခါကာလ၊ အဝိဇ္ဇာ ရုပ်လေးပါး ကမ္ဘာမရှိ၊ ယခု ငါ ဘုရားက နေလတို့ကို ခါတ်လေးပါး ကမ္ဘာ တည်ထောင်စေ၍၊ ငါ၏ ဉာဏ်တော်များသည် မြေကြီးရုပ်နှင့် ရောနှောဘက်စပ်ကြသော ကာလမှ အဝိဇ္ဇာခါတ်လေးပါး ရှိသည်။ အနန္တရ ကာလ အဆက်ဆက်က အဝိဇ္ဇာ ရုပ်မရှိ၊ သတ္တဝါဆိုသည်ကား အဝိဇ္ဇာရှိမှပင် သတ္တဝါ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ အယံ သံသာရ သာဂယော၊ ဤသံသာရသာဂရသည်၊ အနမတက္ကောဝ မသိအပ်သော အစ ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဟောတော်မူသော အဓိပ္ပါယ်ကား သံသာရနှင့် သတ္တဝါ အစကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာနှင့်တကွ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ မသိအပ်။ ငါဘုရားကား ခပ်သိမ်းသော အရာကို မသိသော မည်သည်၊ နတ္ထိ မရှိ ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထိုအကြောင်းကို မကျဉ်းချုပ်၍ ဟောတော်မူသည်မှာ- အဝိဇ္ဇာ-တဏှာ ဝသေနဒွေးမုလာနိ ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤတရားကို၊ ၁-နံပါတ် ဝိပဿီဘုရားက စ၍၊ ဂင်္ဂါသဲလုံးမက ရှင်ဂေါဓမဘုရားတိုင်၊ အစဉ်အလာ ဘုရားတိုင်း ဘုရားတိုင်း ဟောတော်မူသည်ကို ဉာဏ် ထိုးထွင်း၍ ဆရာ-ဆရာတို့ မသိကြသောကြောင့်၊ သံသာရနှင့် သတ္တဝါ အစကို မသိလျှင် ဘုရား မုကျွ မဟုတ်နိုင်ပါ။ ဤအကြောင်းကို သေချာစွာ ပြပြီး၍၊ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာအနန္တရှိသည်တွင် လောင်ဘက်ပျက်ဘက် စကြာဝဠာ ကမ္ဘာ တသိန်း၌၊ တစကြာဝဠာတွင် ရှင်ဂေါဓမ ဘုရားကဲ့သို့၊ တဆူတဆူသာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကိန်း၍ ပွင့်တော်မူသကဲ့သို့၊ အခြားစကြာဝဠာများမှာလည်း ရှင်ဂေါဓမ အရှင်မြတ်ကဲ့သို့ သဗ္ဗညုတ ကိန်းအောင်း၍ ပွင့်တော်မူသော ဘုရားပေါင်းကား အနန္တပင် ရှိပေမည်။ ၎င်းအနန္တ လူက ဖြစ်သော ဘုရားတို့မှာ ဉာဏ်တော် ကိန်းအောင်းသည်အတွက် သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကို ဘုရားတဆူတည်းသာ အယူရှိ ထိုက်သည်။ ၎င်း အကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် ပြပြီး၍၊ ဆရာဆရာတို့ အငြင်းရှိသည်မှာ၊ ဘုရားနှင့်တရား- တရားကပင် အရင်းဖြစ်သည်။ ဘုရားကပင် အရင်း ဖြစ်သည်ဟု အငြင်းရှိကြသည်။ ထိုအကြောင်းကို သာရတ္ထသင်္ဂီကျမ်း၌ တရားဆိုသည်ကား ဗုဒ္ဓေါသဗ္ဗညုတ

ဉာဏ်၊ ဓမ္မောလောကုတ္တရာ၊ နဝ ဝိခေါ၊ မဂ္ဂဖလဒ္ဓေါ၊ ဣစ္ဆေတံ၊ ရတနတ္ထယံ၊ ဟု လာသည်။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘုရား မည်၏-ဟု တဘန်ဆင့်၍ပြသည်။ ထိုသဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဘုရားကြောင့် ဖြစ်သော ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ တရား၊ ရှစ်ပါးသော အရိယာ သံဃာ တော်တို့လည်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဘုရားက ပြောဆို ဆုံးမ၍ ထင်ရှား ဖြစ်ကြောင်းကို ၎င်းပဋိဋ္ဌိပင် အနက်ထုတ်ရာသည်။ တတ္ထ၊ ထိုဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် အစရှိသော ဂါထာ ပါဠိ ၌၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓဝါ သိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ မြတ်စွာဘုရားလည်းကောင်း၊ နဝဝိခေါ ကိုးပါး အပြားရှိသော၊ လောကုတ္တရာ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော၊ တထာ ဗုဒ္ဓေါ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော တရားတော်ကို လည်း ကောင်း၊ မဂ္ဂဖလတ္ထော၊ မဂ္ဂဖလတ္ထောသုဋ္ဌိတော၊ မဂ်ဖိုဋ္ဌိ ဖြစ်တည်သော၊ သံဃာ သံဃာတော်မြတ်တို့ကို၎င်း၊ ဣတိဣမိနာ ပတာရေန ဘောဒေန ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်၊ ဧကံဗုဒ္ဓေါတိတယံ ဤသို့အစရှိသော သုံးပါးအပေါင်းသည် ရတနတ္ထယံနာမ ရတနာသုံးပါး အပေါင်း မည်ကုန်၏။ ဣတိအယံ ဤသည် ကား၊ အတ္ထော အနက်တည်း။ ဤအရာ၌ ရေးဦးစွာ သဗ္ဗညုဘုရား ရှိတော်မူ သည်။ ထိုအဘုရားက ဟောပြော၍ တရားဖြစ်သည်။ ထိုတရားကို ကျင့်၍ မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီးလျှင်၊ ရှစ်ပါးသော အရိယ သံဃာ ဖြစ်ကြသည်။ ။ အာဏာ ခေတ္တ ကောဋိသ၊ တသဟဿာနိ၊ အညဿ စကြာဝဠေသု၊ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ ဘဝေယျာသိ၊ ယံအမှာကံ၊ ခုန္တိဝိမာသံ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။ အာဏာ ခေတ္တ ကောဋိသ၊ တသဟဿာနိ- အာဏာခေတ်ဖြစ်သော ကုဋေတသိန်းသော စကြာဝဠာမှာ၊ အညဿ- တပါးသော၊ စကြာဝဠေသု- စကြာဝဠာတိုက်တို့၌၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပတ္တိ- ပွင့်တော်မူခြင်းကို၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ ၏။ အယံ- ဤသည်မှာ၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ ခုန္တိ- နှစ်သက်ခြင်းတည်း၊ ဝိမ သံ- စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ- ယူရာ၏။ ။ ဟူ၍ သမော ယောဇနာ ဆရာ တော်မြတ်တို့သည် မိန့်အပ်သတည်း။ ။ သဗ္ဗညုဘုရားကား အနန္တစကြာ ဝဠာ ရှိသမျှမှာ၊ မဟာမင်းကြီးလည်၍ ရုံးထိုင်သကဲ့သို့၊ ကိုယ်တော်လည်း ပညတ် ဘုရားလောင်းအရှင်များ၊ ဥက္ခောင်းပေါ်တွင် ကျောင်းတော်အမှတ်ဖြင့်၊ ခေတ္တ ခေတ္တ ကြိမ်းဝပ်တော်မူ၍၊ သတ္တဝါအများကို တရားဟောတော်မူရသည်။ လူ

သတ္တဝါမှန်လျှင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ကြိမ်းဝပ်တော်မူလျှင် ပညတ်ဘုရားဟု
ခေါ်ရတော့သည်။ ။ ထို့အပြင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဘုရားနှင့် ခန္ဓတော်
ဘုရား နှစ်ပါးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ကိုးကွယ်အပ်သော မန်မဉ္ဇူဇီကာပါဌ်၏
ပြည့်နိုးသည်ကား။ ။ကော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အန္ဓနုဂုဏာ ဒိဝိသော၊ ခန္ဓသဏ္ဍန္ဓေ
တဿ၊ သွာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏဿ၊ ပတိလာဘာ၊ ဗုဒ္ဓေါတိပညတ္တတ္ထာ မနိ
သာရ မဉ္ဇူ ဇီကာ။ ။ကော- အဘယ်သူသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဗုဒ္ဓမည်သနည်း၊ ဣတိ
အယံ ဤ သည်လျှင်၊ စောဒနာယံ- စောဒနာခြင်းတည်း၊ အန္ဓနုဂုဏာဒိဝိသ၊
အစအဆုံး မရှိသော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော၊ ခန္ဓဏ္ဍန္ဓော
ခန္ဓာငါးပါးအစဉ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ - ဗုဒ္ဓမည်၏။ ကသွာ- အဘယ်ကြောင့် ခန္ဓသဏ္ဍ
န္ဓော- ခန္ဓာ ငါးပါးအစဉ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဗုဒ္ဓမည်သနည်း။ သွာ-ကောင်းစွာ၊
သဗ္ဗညုတဉာဏဿ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ ပတိလာဘ- ရခြင်းကြောင့်၊
တဿ- ထိုခန္ဓာငါးပါးအစဉ်ကို၊ ဗုဒ္ဓေါတိ- ဘုရားဟူ၍၊ ပညတ္တတ္ထာ- ပညတ်
သည်၏ အကြောင်းကြောင့်တည်း။ ။ ထိုပါဠိတော်ကား ခန္ဓာနှင့် ဉာဏ်တော်
ကို နှစ်ခုစပ်၍ ပြသည်။ ။ ပိဋကတ် သုံးပုံကို စုံလင်စွာသိကြလျှင် ထိုသို့ကွဲပြား
စရာမရှိ။ ခန္ဓာတော်နှင့် ဉာဏ်တော်ကို တပေါင်းတည်းပြသော ဒေသနာကို
ဆိုပြီးမည်။ ။ ဘဂဝတာ၊ ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ၊ ဗုဒ္ဓိတိ၊ တံသဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ တဒဿတီတိ
ဗုဒ္ဓေါ၊ သော သဗ္ဗညုတဉာဏာဒိ အပရိမိတ၊ ဂုဏာဂဏာခါရော၊ ခန္ဓာသဏ္ဍာ
နောဝ၊ ဗုဒ္ဓေန ဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏသင်္ခတ၊ ဒေသနာညာဏေ
နာတိ၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသိတော။ ။ပဋိသမ္ဘိဒိဝိဘင်း။ ။ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရား
သည်၊ ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ ခပ်သိမ်းသော တရားအပေါင်းတို့ကို အပိတ်အပင်မရှိ သိ
တော်မူ၏။ ဣတိတသွာ- ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓိ- ဗုဒ္ဓမည်၏။ တံဝစနံ- ထိုစကား
သည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ ဗုဒ္ဓိ- ဗုဒ္ဓမည်သနည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ- သဗ္ဗညုတ
ဈ္ဇေဉာဏ်တော်သည်၊ ဗုဒ္ဓိ- ဗုဒ္ဓမည်၏။ တဒဿတီတိ- ထိုသို့တရား အပေါင်း
တို့ကို အပိတ်အပင်မရှိ သိစွမ်းပြီးစီးတော်မူသော သတ္တိကြောင့်၊ သောဘဂဝါ-
ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အစရှိ
သော၊ အပရိမိတဂုဏာ၊ ဂဏာခါရော- မနှိုင်း မယှဉ် မရေ မတွက်အပ်သော၊
ကျေးဇူးတော်ရှိသော၊ ခန္ဓာ သဏ္ဍာ နောဝ- ခန္ဓာသဏ္ဍာန်တော် သည်လည်း၊
ဗုဒ္ဓေန- သဗ္ဗညုတဈ္ဇေဉာဏ်တော်နှင့်၊ တသ- တကွ၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသိတော-

ဘုရားဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏာ သင်္ခါတံ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဒေသနာညာဏေပိ- ဒေသနာညာဏ်တော်ကို သော်လည်း၊ ဝါ- လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကိုလည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတော- ဘုရားဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ မျိုးစေ့ဖြစ်သော သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတို့၏ ယခုရှိသော ဉာဏ်အစေ့ဖြစ်သော သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတို့၏ ယခုရှိသော ဉာဏ်အပေါင်းတို့ကား၊ မူလက သုဒ္ဓိ အဖြူဖြစ်သည်။ နောက်အဝိဇ္ဇာ မြေကြီးရုပ်ကို ခန္ဓာအိမ်ပြုလုပ်၍၊ ၎င်းခန္ဓာအိမ်က အညစ်အကြေး စွန်းထင်သောကြောင့် အဖြူ သက်သက်သဘော ဉာဏ်သည် စိတ်ဝိညာဉ် ပညတ် အမည်ပြောင်း၍ အကြောင် အကြား ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအကြောင်းကို အင်္ဂုတတ္ထိရ်ပါဠိတော် ပြဆိုသော- အနက်ကား၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ စိတ္တံ- ဤစိတ်ဝိညာဉ်သည် မတာသယံ၊ မူလက ပြိုးပြိုးပျက် ဖြူ၏။ ပတိသုဒ္ဓိ- အလွန် စင်ကြယ်၏။ ပဉ္စခေါ- ထိုစိတ်ဝိညာဉ်သည်၊ အာဂ္ဂန္တုကေဟိ -အဂ္ဂန္တုကဖြစ်သော၊ ဥပကိလေသေတိ- အဝိဇ္ဇာကိလေသာတို့သည်၊ အဝိမုတ္တော- မလွတ်ဘဲစွန်းထင်သည် ရှိသော်၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဥပကိလန္တိ- ညစ်နွမ်းကုန်၏။ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ အာဂ္ဂန္တုကေဟိ- အာဂ္ဂန္တုက ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ ကိလေသာတို့သည်၊ ဝိမုတ္တော- လွတ်သည် ရှိသော်၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ပဟာလယံ- ပြိုးပြိုးပျက် ဖြူ၏။ ပရိသုဒ္ဓိ- အလွန်စင်ကြယ်၏။ ဟု အင်္ဂုတ္ထိရ်ကျမ်းက ပြမှာသည်။ ။ ဥပမာပုံကား၊ ဘုရားမျိုးစေ့ ဉာဏ်တော်တို့သည် ပိတ်ဖြူနှင့်တူ၏။ အဝိဇ္ဇာခါတ်လေးပါးတို့သည် အိုးမဲနှင့်တူ၏။ နှစ်ခုစပ်မိကြသောအခါ၊ ပိတ်ဖြူကို အိုးမဲမှင်တို့သည် စွန်းထင်၍ မဲကုန်၏။ မဲသော အခါ ပိတ်ဖြူက မမဲ၊ အိုးမဲမှင်တို့ကသာ မဲသည်။ ထို့ကြောင့် မူလက အဖြူဖြစ်သော ဉာဏ်တော်တို့သည် သံသရာ အလွန်ရှည်၍ အမဲ အကြောင် ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ လာခဲ့ရင်း မိမိအဘ အစစ် ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ဘုရားကို အလွန်မေ့လျော့သတိမထားကြဘဲ၊ ယခု ပစ္စက္ခတွင် မေးဘွားသော အဘကိုသာ အဘမှတ်ကြသည်။ အဘအစစ်ဘုရားကို အဝိဇ္ဇာက ဉာဏ်ကို ပတ်ပိုးဖုံးကာ၍၊ ယတ္ထာဘူတ အမှန်ကို မသိကြဘဲ၊ သံသရာမှာ မှန်းနစ်၍ ယခုတိုင် အဘရင်းစကားကို နားမထောင်၊ အဘရင်း ဟောတော်မူသော နိဗ္ဗာန်ဌာနဒေသ အရပ်ကို

လည်း မသွားလိုကြ၊ ဘုရားမျိုးစေ့ဖြစ်ပါလျက်၊ အလေ့ကျပေါက်သော ဘူး
ခရမ်းများ ကဲ့သို့ သီးခွဲပွင့်ခဲကြောင်းများကို ရှင်မဟာ သီလဝံသ ဆရာ စပ်ဆို
တော်မူလေသည်။ နွယ်တော်သား ဘုရားမျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးရွှေ့လျှင်၊ အလေ့ကျပွဲ
သီးပွင့်ခဲသည်ဟု စပ်ဆိုတော်မူလေသည်။ လူသတ္တဝါတို့ကား လောကသုံးပါး
တွင် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြသည်ကား၊ ဘုရားသခင် အခွင့်ပြု၍ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်
မိမိတို့ သဘောဉာဏ်အစွမ်း အတိုင်း ဖြစ်လိုရာ ဖြစ်ကြသောကြောင့် အမျိုး
အမည် ကွဲလွဲထူးခြား မှောက်မှားကြ၍ ဒုက္ခအကြီး အငယ်ကို အတန်ခံရ၍မှ
နောင်တမရဘဲ ရှိကြလေသည်။ ထိုအကြောင်းကို နောင်တရစေခြင်းငှာ၊ သဗ္ဗ
ညုတဉာဏ်တော်နှင့် ပွင့်တော်မူသော ရှင်ဂေါမေဘုရား ကြိုးစားအားထုတ်၍
ဟောပြော ဆုံးမပါသော်လည်း မွေ့ကြလျော်သူတော်ကြီး၊ သောင်ကမ်းမဆိုက်
ရေစီးလိုက်၍၊ အမှိုက်အားကိုး စုန်ထိုးသာ ထိုးကြသောကြောင့် အကျိုးကြီး နဲ့
ကြရသည်။ ရှင်ဂေါမေ ကိုယ်တော်မြတ်မှာ လူ့ဇာတိက ဖြစ်သောကြောင့် အို
ခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း မကင်း၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်တော်မှာ စံလေပြီ၊ လူ့ဇာတိ
ဘုရား နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသော်လည်း၊ အိုခြင်း-နာခြင်း-သေခြင်းဇာတိ၊ အ
ကမ္ဘာ ဘကမ္ဘာက၊ ဘယ်အခါ မပျောက်မကွယ် ရှိတော်မူသော သဗ္ဗညုတ
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည်၊ သင်္ခါရ၊ ဝိကာယ၊ လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၊
ပညတ် ဟု ဆိုအပ်သော ညေယျဓံတရား ငါးပါးကို၊ ဣဿရိယ ဓမ္မရသ- ဓမ္မိ
သာရ ဓမ္မသာမိ အရှင်မြတ်သည် ဘယ်အခါ မကွယ်မပျောက်ကြောင်းကို ရှင်
ဂေါမေကိုယ်တော်က သဗ္ဗညုတ ကိုယ်တော်ဘုရား ရှိတော်မူသည်ကို သက်
သေခံ၍ ဟောပြောခဲ့သည်။ ထိုဉာဏ်တော်ဘုရားကို လူအများတို့ ပစ္စက္ခမျက်
မြင်ဖြင့် မထင်ရှားနိုင်ကြသော်လည်း ဉာဏ်ဘုရားကို မိမိဉာဏ်က ပူဇော်
သက္ကာယ အလိုရှိသမျှကို တောင်းတ၍၊ သဒ္ဓါပန္န အလွန်ယုံကြည်သော စိတ်
နှင့်၊ ဇာတိဘေး၊ ဇရာဘေး၊ ဗျာဓိဘေး၊ မရဏဘေး၊ ဤဘေးလေးပါးမှ ကင်း
စေတတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ကယ်တင်တော်မူပါဟု ဆုတောင်းကြလျှင်၊ အိုခြင်း
နာခြင်း၊ သေခြင်းမှ ကင်းသော အရှင်ဖြစ်၍၊ အိုခြင်း-နာခြင်း- သေခြင်း ရှိ
သော သူတို့ကို အမှန် ကယ်တင်ပါလိမ့်မည်။ သေတတ်သောလူ-လူ ခြင်းတို့
ကား၊ တယောက်ကို တယောက် မသေရအောင် ကယ်မည် ဆိုသော်လည်း
သေတတ်သည့် လူခြင်းဖြစ်၍ ယုံဘွယ်မရှိပါ။ မသေသော ဘုရားမှ သေခြင်း၊

ဘေး မရှိသော အရပ်ကို ကယ်တင်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းကို သတိထား၍ စဉ်းစားတော်မူကြပါ။ ဤကျမ်းစာတွင် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က စ၍၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ၊ ကမ္ဘာတည်ဟန်၊ သတ္တဝါ၏ အရင်းအစ ဖြစ်ဟန်၊ နိယာမ ငါးပါး ဖြစ်ဟန်၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ဖြစ်ဟန်၊ အစုံအလင် ရေးသား ဖော်ပြပြီး၍၊ ယခု တဘန် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောသူ၊ နိဗ္ဗာန်ဌာန ဒေသအရပ်သည် ဘယ်မှာ ရှိသည်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဘယ်လောက်ကြီးသည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်လိုလုပ်မှ ရောက်မည်၊ နည်းနာနယုများကို ကျမ်းဂန်နှင့် တကွ အမှန်အကန် ပြပါဦးမည်။ နိဗ္ဗာန်သည် ဘုရား ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ သာဝကတို့ ဘုံသုံးပါးက ထွက်မြောက်၍ ကူးသွားသော ကာလ၊ အတည်အမြဲ အနန္တသုခကို ခံစားသော နေရပ် ဌာနကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်းနိဗ္ဗာန်ဌာနသည် တရား မဟုတ်၊ ယခု ရှင်လူ ရဟန်းတို့ ဆုတောင်းကြသည်မှာ နိဗ္ဗာန် တရားတော်မြတ်ကို ရလိုပါ၏ ဟု ဆုတောင်းကြသည်။ နိဗ္ဗာန် တရားဆိုသည်ကား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်အောင် သွားတတ်သော မဂ်လမ်း ဖိုလ်လမ်းကို ဆိုသည်။ မဂ် ဆိုသော စကားသည် ခရီးဖြစ်သည်။ ထို ခရီးကို သွားမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်။ ထို့ကြောင့်- ကိလေသေ မာရဋ္ဌော၊ ဂစ္ဆာတီတိ မဂ္ဂေါ၊ ကိလေသေ- ကိလေသာကို၊ မာရဋ္ဌော- သတ်လျက်၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆာတိ- သွားရောက်တတ်၏။ သောဓမော- ထိုတရားသည်၊ မဂ္ဂေါ- မဂ်မည်၏ဟု ဆိုသည်။ မဂ် ဆိုသည်ကား ခရီးလမ်းကို ဆိုသည်။ လမ်း တခြား၊ နိဗ္ဗာန်ဌာန တခြား ယူရမည်။ နိဗ္ဗာန်ဌာန နေရာသည် အထက်မှာ ရှိ၏။ အောက်မှာ ရှိ၏။ ဟု ရမ်းဆ၍ ပြောကြသည်။ ၎င်းနိဗ္ဗာန်သည် ဘုံသုံးပါး အတွင်းမှာ မရှိ၊ ဘုံသုံးပါး အထက်မှာသာ ရှိကြောင်းကို အဓဂတေ နိဗ္ဗာနေ၊ ဘုံသုံးပါးက လွန်၏။ အဇ္ဇတံ- ရွှေခြင်းမရှိ၊ အဇ္ဇတံ- စုတိဟု ဆိုအပ်သော အဆုံးကို လွန်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သည်၊ အတ္တိ- ရှိ၏။ အဓိ- ဆိုသော စကားလုံးသည် ဘုံသုံးပါးက လွန်သော အနက်ကို ရသည်။ ထို့ကြောင့်၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ ဟု ဆိုသည်။ အဓိသီလကား- နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုသော ဆန္ဒနှင့် တရားကို ကျင့်၏။ အဓိစိတ္တ ဆိုသည်ကား- နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုသော ဆန္ဒနှင့် တနေ့မပြတ် စိတ်ကို စေလွှတ်၏။ အဓိပညာ ဆိုသည်ကား- ဘုံသုံးပါးသည်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ထိုတရားသုံးပါးတို့သည် နေ့ညမပြတ် နှိပ်စက်တတ်ကြောင်းကို အမှန် ဒိဌ သိ

၍၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာနှင့်တကွ သင်္ခါရ နိမိတ်များကို အလိုမရှိ ပယ်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ နိဗ္ဗာန် ဒေသ ဌာန အရပ်သာ၊ သုခစင်စစ် ယတ္ထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အကန် ထိုးထွင်း၍ မြင်နိုင်သော ပညာကို အဓိပညာဟု ဆို သည်။ ထို့အပြင် သီလဝသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝ ဒန ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဤ သုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးကား၊ ဘုံသုံးပါးက လွန်၍ နိဗ္ဗာန်ထိ အာရုံပြုသော ဇောစိတ်ကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် သုံးဆွဲတဘုံအထက် အာကာသ ဟင်းလင်း ဓါတ်လေးပါး မရှိ၊ နေလမရှိ၊ အမိုက်တိုက်မရှိ၊ ဣဒံနိဗ္ဗာနံ- ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိဇ္ဇော တတ္ထေဝ- တလင်းတည်းလင်း၍ နေသည်သာလျှင်ကတည်း။ ဟု နိဂုံးချုပ် ပါဠိ တော် ပြမှာသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် ဘုံသုံးပါး အတွင်းမှာမရှိ၊ အထက်မှာ ရှိ ကြောင်းကိုလည်း- သင်္ခါရဘဟိဘူတံ၊ ဥဒ္ဓံ၊ ဥတ္တမံ၊ နိဗ္ဗာနံ အတ္တိ။ သင်္ခါရဘဟိ ဘူတံ- သင်္ခါရ၏ အပ၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်၊ ဥတ္တမံ- မြတ်၏။ ဘူတံ- ထင်ရှား၏။ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သည်၊ အတ္တိ- ရှိ၏။ မဇ္ဈိမမဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာ ပြဆိုသည်။ ထို ထိုကျမ်းဂန်တို့ကို ထောက်မျှော်၍၊ နိဗ္ဗာန်သည် သုံးဆွဲတဘုံ အထက်မှာ ရှိ သည်ဆိုသော စကားကို အလွန်ယုံထိုက်လှပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ဒေသဌာန နေရာ ကို ပြပြီး၍၊ ဘုရားရဟန္တာ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓိရဟန္တာတို့ သွားတော်မူသော လမ်း စဉ်ကို ပြပါဦးမည်။ ပြရန်အကြောင်းကား- သမုဒယသစ္စာ တဏှာတလုံးကို စွန့်ပယ်၍၊ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ကူးသွားကြသော နည်းလမ်း များမှာ ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါး၊ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် လက္ခဏာရသ ပစ္စုပဒံ၊ ပ ဒတ္တံနှင့် တကွ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို ပရိဂံ ပြုလုပ်၍၊ ဥပဇာ အနုလုံနှင့် တကွ သင်္ခါရ အပိုင်းအခြားကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်သော ကာလ၊ တေဘုံမက ဝတ်သုံးပါးတွင် အများသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာ ရာ မရ၊ ဒုက္ခ အတိပါတကားဟု မိမိဉာဏ်မျက်စိတွင်၊ မိုးအုံ့တုံးအခါ၊ ဥပြိုင်း ပျံသည်ကို အတတ်အရာ မြင်သကဲ့သို့၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂကို စဉ်းစားခြင် ဆင် မိသော အခါကာလ၊ သုံးပါးသော လောကကို ငြီးငွေ့၍၊ ထိုလောက၌ မနေလိုဘဲ၊ ကာမသဝကို၊ ကာမ အနာဝသ ပြုလုပ်၍၊ ဘဝါသဝ ကို ဘဝ အနာဝသ ပြုလုပ်၍၊ ဒိဋ္ဌသဝကို ဒိဋ္ဌအနာဝသ ပြုလုပ်၍၊ အဝိဇ္ဇာ သဝကို အဝိဇ္ဇာ အနာဝသ ပြုလုပ်၍၊ ဝုတ္တရဘူ ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည်နှင့်

တပြိုင်နက်၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ဇောသည် တကြိမ်ကျ၍ ချုပ်လေသတည်း။ ထို
 နောက် ဖိုလ်ဇောသည် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ကျ၍ ချုပ်လေသတည်း။ သောတာ
 ပတ္တိမဂ်ဇော တကြိမ်ကျ၍ ချုပ်ခြင်း အကြောင်းကား၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါး
 တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍၊ ပရိဂံ၊ ဥပဇာ၊ အနုလုံ၏ ဝုတ္တရဘူ၊ ဤဇောလေး
 ကြိမ်သည် ကာမာ ဝစရဉာဏ သမ္ပယုတ်ဇော လေးကြိမ်မှတ်၊ ၎င်းနောက်ကို
 နိဗ္ဗာန်အာရုံပြု၍ ကျသော ဇောသည် မဂ်ဇောဟူ၍ မှတ်၊ အနာဂါမိ မဂ်ဇော
 ကျခြင်းကား၊ အနုလုံ-ဝုတ္တရဘူ နှစ်ကြိမ်ကျပြီးနောက် နိဗ္ဗာန် အာရုံကျသော
 ဇောသည် မဂ်ဇောဟူ၍ မှတ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဇောကား ဝုတ္တရဘူ တကြိမ်
 နှင့်ပင် နိဗ္ဗာန်အာရုံပြု၍ မဂ်ဇော တကြိမ်ကျလေတော့သည်။ ထိုနောက် ဖိုလ်၊
 ဖိုလ်ဟူ၍ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ကျလေတော့သည်။ ။ မဂ်ဇော- မဂ်ဇောဆိုသော
 စကားသည် နိဗ္ဗာန်ကို သွားရောက်လိုသော စိတ်ကိုပင် မဂ်ဇော ဟူ၍ ခေါ်
 သည်။ လောကီပုတုဇဉ်တို့ကား၊ ကိလေသာ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အဝိဇ္ဇာ
 ရူပ၊ ဝဇ္ဇမဂ်- ပသာဝမဂ်-မုခမဂ် ဟုဆိုအပ်သော မဂ်သုံးပါး၊ ၎င်းက ပြားသော်
 မဂ်ပေါင်းသုံးဆယ်၊ ၎င်းကပြား၍၊ ဝတ္ထုကာမ- ကိလေသာ ကာမ၊ ရွှေ ငွေ
 ကျောက်သံ ပတ္တမြား၊ ကိုင်းကျွန်းလယ်ယာ၊ ဆင်မြင်း ကျွဲနွား၊ သားသမီး ဆွေ
 မျိုးညာတိမှ စ၍၊ စုံမက်ခြင်း- နှစ်သက်ခြင်း- ခင်မင်တွယ်တာခြင်း နှင့် စပ်
 သော ဘုံသုံးပါးအတွင်း အာရုံပြု၍၊ မက်မောခြင်း အကြောင်းသည် လောကီ
 ပုတုဇဉ် တို့ မဂ်ဟု- အတည်အမြဲမှတ်ရမည်။ ထို မဂ်စုကို ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို
 သွားရောက်လိုသော ဆန္ဒမဂ်သည် လောကုတ္တရာ မဂ်ဟု မှတ်ပါလေ။ ထို
 ကြောင့် သင်းဂြိုလ်ကျမ်းတွင် ပဉ္စဝီသ ပရိတ္တာမှို၊ ဆစိတ္တာနိ၊ မဟဂ္ဂ၊ ဧကဝီ
 သတိ ဝေါဟာရ၊ အဋ္ဌနိဗ္ဗာန ဂေါစရေ။ ဟု ပြမှာပေသည်။ ။ ပဉ္စဝီသပရိတ္တာမှို
 နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော ကာမစိတ်တို့သည်၊ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရံဘုံ၌သာ၊
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖြစ်၏။ ဆစိတ္တာနိမဟဂ္ဂတေ- ခြောက်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့
 သည်၊ မဟဂ္ဂတနိ- မဟဂ္ဂုတ်အာရုံ၌သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ - ဖြစ်၏။ ဧက ဝီသတိ-
 နှစ်ဆဲ့တပါးသော စိတ်တို့သည်၊ ဝေါဟာရေ- ရူပ အရူပ ဘုံတို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
 ဖြစ်၏။ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးသော လောကုတ္တရာ စိတ်တို့သည် ဂေါစရေ နိဗ္ဗာန်၌သာ
 ကျက်စားကြကုန်၏။ ဤဒေသနာတော်ကို ထောက်လျှင်၊ ဘုံသုံးပါးရှိ သတ္တဝါ
 တို့သည် ကာမဘုံက မထွက်လိုကြလျှင်၊ ပဉ္စဝီသ- နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော စိတ်တို့

ကို အာရုံပြုကြပါ။ မဟာဂုဏ်-မဟာဂုဏ်ကို အလိုရှိသော သူတို့သည်၊ ဆစိတ္တာနိ- ခြောက်ပါးသော စိတ်ကို အာရုံပြုကြပါ။ ဝေါဟာရ- ရူပ အရူပ ဘုံမှာ ဖြစ်လိုကြလျှင်၊ ဧကဝိသတိ နှစ်ဆွဲတပါးသော စိတ်တို့ကို အာရုံပြုကြပါ။ နိဗ္ဗာန် ဂေါစေရ- နိဗ္ဗာန်ရောက်လိုသော သူမှန်က၊ အဋ္ဌ- လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုကို အာရုံပြုကြပါ။ ဘုရားသဗ္ဗညုမှ စ၍ ရှင်ဂေါမေ ဘုရား၊ ၎င်းပြင် သဲလုံး မက ပွင့်တော်မူကြသော ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်တို့သည်၊ ဟောတော် မူသော ပိဋကတ် သုံးပုံ ဒေသနာတော်မြတ်မှာ၊ ထိုလေးလမ်းကို အထင် အရှား ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။ ။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ကို သွားရောက်လိုက ရဟန်း ပြုလုပ်မှ မဟုတ်၊ မည်သူ မဆို ပညာရှိသော သူတို့ကို နိဗ္ဗာန်ကို အမှန် ရောက်နိုင်ကြောင်း သင်းဂြိုလ်ကျမ်းက ပြောပါသည်။ ။ ပန သံသရာ စက် လည်၍ သေသည်မှတစ်ပါး၊ သံသရာစက်ပြတ်၍ သေသည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဗုခါ ပညာရှိသော သူတို့သည်၊ အ ဂူဝံ မမြဲသော ဝတ္တံ၊ ဝတ်တရားကို၊ ပဋိသင်္ခါရ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ စီရောယ စီရကာလံ- ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ သုဿမုစ္ဆိန္ဒ၊ သိန္ဓေဟ ဗန္ဓနာ၊ ကောင်းစွာမဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ချစ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတို့ကို ဝါ ချစ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတို့ကို မဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို အဓိန္ဒာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ သမံ- ခပ်သိမ်း သော ဝတ်ဆင်းရဲ အပေါင်းတို့မှ ကင်းရာ ကုန်ရာ အသင်္ခံတခါတ်သို့၊ သေန္တိ- ရောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု ရှင်အနုဒ္ဓါ ပြောသည်။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား ပညာရှိ မှန်က လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ၊ ဝတ်သုံးပါးကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ မသေမှီ ကာလ က ချစ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို ဖြတ်ပြီးလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်ကို သွားရောက်လိုသော အာရုံနှင့် သေကြပါလျှင်၊ သည်ဘဝဆုံးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်ကြောင်း သင်းဂြိုလ်ကျမ်းတွင် ရှင်အနုဒ္ဓါ ပြောသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်လိုသော သူတို့ ဘယ်သူ့ကို ခံစားရပါသနည်း မေးခဲ့သော်၊ ဈာနသုခံဝါ၊ မဂ္ဂသုခံဝါ၊ ဖလသုခံဝါ အတ္တိ၊ နိဗ္ဗာန် တတ္ထပရမံနတ္တိ။ ဈာန သုခံဝါ- ဈာန်ချမ်းသာခြင်းသည်၎င်း၊ မဂ္ဂ သုခံဝါ- မဂ်ချမ်းသာခြင်းသည်၎င်း၊ ဖလသုခံဝါ- ဖိုလ်ချမ်းသာခြင်းသည်၎င်း၊ အတ္တိ- ရှိ၏။ အတ္ထ- ထိုချမ်းသာတို့တွင်၊ နိဗ္ဗာနာ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည်၊ ပရမံ- အလွန်မြတ်၏။ တတော- ထိုနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာထက်၊ ဥတ္တရိတယံ- အလွန်မြတ်သော၊ သုခံ- ချမ်းသာသည်၊ နတ္တိ- မရှိ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏသ အဋ္ဌကထာ

ပါဠိ ဆယ်ကြောင်းပေ၊ ဘာ ချပ်၌ လာ၏။ ၎င်းပြင် ဘုရား ရဟန္တာတို့ မပျောက်မပျက် နိဗ္ဗာန်၌ တည်နေတော်မူကြောင်းကို ပါဠိ ပြပါဦးမည်။ ။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ဓမ္မဓောသင်္ချီ၊ နောပေတိ ဝေဒဂူ၊ အနက်ကား- ဝေဒဂူ - ဘုရား ရဟန္တာတို့သည်၊ ကာယဿ- ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တဘော၏၊ ဘေဒါ- ပျက်ပြီး သည်မှနေောက်၌၊ ဓမ္မဓော- နိဗ္ဗာန်၌ တည်နေတော်မူသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ တည်နေ တော်မူသော အခါဝယ်၊ သင်္ချီ- လူဟူသော၊ နတ်ဟူသော၊ မင်း ပုဏ္ဏား စသည် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဝါ ရေတွက်ထိုက်သည် အဖြစ်သို့၊ နဥပေတိ- မရောက်။ ။ သဠယတနသံယုတ် ပါဠိတော် ဆယ်ကြောင်းပေ၊ ငေါ်ချပ်။ ဤပါဠိတော်၌၊ ဓမ္မဓော ဟူသောပါဠိကို ဓမ္မဓောတိ၊ အသေက္ခမေဇ္ဇသု၊ နိဗ္ဗာန်စေတီတော ဟု ဖွင့်ပြပြန်သည် ဖြစ်၍၊ ဓမ္မော ဟူသော ပါဠိဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ယခုတိုင် နိဗ္ဗာန်၌ အမြဲတည်နေသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ သောကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် နိဗ္ဗာန်မှာ တည်လျက်ရှိ၏ ဟူ၍ မှတ် သင့်သည်။ ဘုရား သခင် သေသည်ဆိုသော စကားလည်း၊ ရုပ်ခန္ဓာပျက်ပြား ၍ သေသည် မှန်၏၊ ပါရမီဖြည့်ခဲ့သော ဉာဏ်ဝိညာဉ် သဘောဝတ္ထုသည် နိဗ္ဗာန် မှာ အမြဲချမ်းသာကို စံသည်၊ နိဗ္ဗာန်ယူဒဟာ သဘောဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ သေတဲ့ ဟာ တခြားဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ သို့ကြောင့် ကာယဿဘေဒါ ဟူသော ပါဠိဖြင့် သေသည်ကို ပြသည်။ ဓမ္မဓော ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်ကို ပြသည်။ သည်အကြောင်းကို တခြားစီမှတ်ရမည်။ ။ မဂ်ဖိုလ်ရသော သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကား၊ လောဘမူ စိတ် ဒိဋ္ဌိဂ တသမ္မယုတ်စိတ် လေးခုနှင့် ပိစိကိစ္ဆာ စိတ် တခုသာ ကြည့်သည်။ သဂဒါဂံ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း သောတာပံ နှင့် စိတ် ၇ စေတသိက် ၇ တူသည်။ အာနဂံ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ၎င်းသောတာပံစိတ်နှင့် ဒေါသ မူဒွေး နှစ်သာ ပို၍ကြည့်သည်။ ရဟန္တာတို့မှာ အကုသိုလ် ကုသိုလ် နှစ်ပါး လုံးပင် ကြည့်သည်။ ကြည့် သော်လည်း လောကီ ကုသိုလ်ကိုသာ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်သည်။ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ် ကျန်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိတ်ကြီး ရတန သုတ်တွင်၊ တေ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ အမတံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝိဂ္ဂယ- အာရုံပြု၍၊ လဒ္ဓါ- ရအပ်သည် ဖြစ်၍၊ မုဒါ- အချိုးနီးသော၊ နိဗ္ဗုတိ- နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို၊ ဘုဇ္ဇမာနော- ခံစား ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ပတ္တိ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ဟု ပရိတ်ကြီး ရတနာ သုတ်

တွင် ပြသည်။ အချိုးနီး ဆိုသော စကားသည်၊ ကိလေသာ ဖြူစင်သည်ကို ဆိုသည်။ ထို့အပြင်၊ ပထဝီသိ တော- မြေ၌မြုပ်သော၊ ဣဒဓိလော- ဤ ကျောက်စာတိုင်သည်၊ စတုမ္ဘိ- အရပ်လေးမျက်နှာမှ လာကုန်သော၊ ဝါတေ ဟိ- လေတို့သည်၊ အဿပု ဂမ္ဘီ ယော- မတုန်မလှုပ်စေနိုင်သည်။ သိယာ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ယော- အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရိယသစ္စာနိ- လေးပါး သော အရိယ သစ္စာတို့ကို၊ အာဝဇ္ဇ- သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် သက်ဝင်၍၊ ပဿ တိ- မြင်၏။ တံသပ္ပုရိသံ- ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အရိယ သစ္စာတို့ကို မြင် ပြီးသော သုံးပါး အပြားရှိ သော၊ သောတာပံ ဖြစ်သော သူတော်ကောင်းကို၊ တထူပမံ- ကျောက်စာ တိုင်နှင့် တူ၏ဟူ၍၊ ဝဒါမိ- ဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ထိုမှ တပါးလည်း၊ သတ္တက္ခတ္တု- ပရမတ်သောတာပံသည်၊ အရိယ သစ္စာနိ၊ လေးပါးသော အရိယ သစ္စာတို့ကို၊ ယေ- အကြင် သတ္တက္ခတ္တု ပရမတ် သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၊ ဝိဘာဝယန္တိ၊ သိကုန်၏၊ တေ- ထို သတ္တက္ခတ္တု ပရမတ်သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘူသဗ္ဗမတ္တာ- ဘာဝနာ၏ အလွန် မေ့လျော့ကုန်သည်။ ကိစ္စာမိဟေန္တိ- အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ တထာပိ- ထိုသို့ မေ့လျော့ကုန်သော် လည်း၊ တေ- သတ္တက္ခတ္တု ပရမတ် သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်၊ အဌမံ- ရှစ် ကြိမ်မြောက်သော၊ ဘဝံ- ဘဝကို၊ နအာဒိယန္တိ- မယူ ကုန်ဟူ၍ ရတနသုတ်၌ ဟောတော်မူသည်။ ၎င်းပြင် သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကား ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ် ခြင်းဒေသနာတော်ကား၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစ၊ မိမိကို ငြင်းပယ်ခြင်း ဒေသနာတော်ကား၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစ- မိမိကိုယ် ရှိ၏ဟူသော အယူလည်းကောင်း၊ ဝိစိ ကိစ္စ တဉ္စ- ရှစ်ပါးသော ဌာနဤ ယုံမှားခြင်း လည်းကောင်း၊ သီလပုဒ်ဝါပိ- နွား၏ အကျင့်၊ ခွေး၏ သတင်းအကျင့် စသည့် သံသရာမှ ထွက်မြောက်၏ဟူသော အယူ၊ တယော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ- သဘောတရားတို့ကို၊ အဿ- ထို သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒဿနယံ ပဌာယ- သောတာပတ္တိမဂ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့်၊ သဟာဝ- တကွနက်လျှင်၊ ဇဟိတာ-စွန့်အပ်ကုန်သည်၊ အဿဘတ္တိ ဖြစ် ကုန်၏။ ကိဉ္စိ- တစုံတခုသော၊ ယံ-အကြင်မှားသော အယူသည်၊ အတ္တိ- ရှိ ၏၊ တံပိ- ထိုမှားသော အယူ ကိုလည်း၊ ဇဟိတာ- စွန့်အပ်ကုန်၏၊ သောတာ ပဇ္ဇော- ထိုသောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ စတုဟိ-လေးပါးကုန်သော၊ အပါယေ ဟိ- အပါယ်တို့မှာ

ဝိပုမုတ္တော- လွတ်၏။ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အဘိဋ္ဌာ နာနိစ-လွန်စွာ သော အကြောင်းတို့ကိုလည်း၊ ကာတံ- ပြုအံ့သောငှာ၊ အ ဘဗ္ဗော- မထိုက်။ ဤဒေသနာတော်၌ သက္ကာ ဆိုသည်ကား ငါသူတပါး ယေကျိား မိန်းမမရှိ၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးမျှသာ အမှန်မှတ်လေ။ ရွှေ ငွေ လယ်ရာ ဥစ္စာခမ်းနား၊ မိမိ ကိုယ်အင်္ဂါ လက္ခဏာတို့ပါ။ ငါပိုင်သည် ငါဆိုင်သည်- ငါ့ဥစ္စာ ဟူ၍ မမှတ်လေ နှင့်၊ အနတ္တ- အစိုးမရ အချီးနှီး မှတ်လေ။ အလုံးစုံသော ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာတို့ကို ဘုရား အစိုးရ၍၊ ဘုရား ကျေးဇူးတော်သာ မှတ်လေ။ ဤ ကဲ့သို့ယူမှ သက္ကာ ယ ကင်းကြမည်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုသော ရှစ်ပါးသော ဌာန၌ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော လက္ခဏာကြီးငယ်တို့သည်၊ ဘုရားသဗ္ဗညုတ၌ ရှိလေသလော မရှိလော့၊ ရှစ် ဆယ်သော လက္ခဏာငယ် ရှိလေသလော၊ မရှိသလောဟု၊ ဘုရားကို ယုံမှား ခြင်း၊ တရားကို ယုံမှားခြင်း၊ သံဃာကို ယုံမှားခြင်း၊ အကျယ်ကို အကုန် သိလို လျှင်၊ အဋ္ဌသာလိနိ ရူပဂန္ဓာ အဘွင့် ဆယ်ကြောင်း ပေ-ညဲချပ်မှာ ကြည့်လေ။ သီလပ္ပဓံဒါဝိ- ဆိုသော စကားမှာ၊ တိရိစ္ဆာန်တို့ သတင်းအကျင့် စသည်ဖြင့်၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်၏ ဟူသော အယူကို လည်း စွန့်လေ။ မိမိတရား၌ မညီသော အယူရှိလျှင်လည်း စွန့်လေ။ ထို သောတာပံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ် လေးပါး တံခါးပိတ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်မည်။ ဆ-ခြောက်ပါးသော အကြောင်း တို့ကား၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ မနော၊ ဤခြောက်ပါးတို့ကို လွန်စွာ မလိုက်စားလေနှင့်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် မကောင်းမှုကို ပြုမိသော် လည်း ဖုံးကွယ်၍ မထား၊ မိမိအလို အရောက် ဘော်ပြသည်ဟု ဟောတော်မူ သောကြောင့်၊ ပရိတ်ကြီး ရတနသုတ်၏ အရ၊ သောတာပံ လုပ်လိုသော သူ တို့မှာ သစ္စာလေးပါးကို သိ၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုပြီးလျှင် သံးပါးသော မကောင်းမှု၊ သက္ကာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလပ္ပတံဝါ ဆို သော မကောင်းမှုများကို ပယ်ရှားလျှင် အလွယ်တကူနှင့် သောတာပံ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြမှာသော ကြောင့်၊ ယခုပေစ္စက္ခလောကတွင် ရှိရှိသမျှ ရှင်လူ သတ္တဝါ တို့ကား၊ ဤစာကို အသေအချာ ဘတ်နာ၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကြပါလျှင် ကိလေသာ ကုန်ခန်း သော ရဟန္တာ အဖြစ်နှင့် တိဟိတ်သားမှန်က၊ အဘ သဗ္ဗညုဘုရား ဟော ကြားပြသော၊ အသင်္ခိတဓါတ် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ အမှန်ယခု ဘဝသေလျှင် ရောက်ကြပါလိမ့်မည်။ ရောက်လိုသော သူသို့ကား၊ သုံးဆဲ့ တဘုံအထက်၊

ဘဝက်ကလွန်သော နိဗ္ဗာန် အလင်း ကောင်းကင်ကို မော်၍-မော်၍၊ တနေ့လျှင် ဆယ်ခါ ကိုးခါ စိတ်ကို မြောက်ပင့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့စေရောက်ပါ နိဗ္ဗာန်နေရာ ဌာန အလင်းကောင်းကင်ကို တကြိမ်တခါ မြင်ရလျှင်၊ လမင်း၏ အာရုံ အရောင်ကဲ့သို့ မပျောက်မပျက်စေရ၊ ငါသေလျှင် ထိုအရပ်သို့ စိတ်ကို အာရုံယူမည် မိဌာန်ထား၍ များသော ရှင်လူတို့ အယူဖြောင့်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်ဂေါဓမ မြတ်စွာဘုရား မိတွေးတော် ဂေါ တမီကို ဟောတော်မူသော တရားသက်သေမှာ ၊ ဂေါတမီ- ဂေါတမီ၊ တံ- သင်သည်၊ ကာယဒွါယေဟိ- အားထုတ်၍ လုံ့လပြုထသော၊ ဓုဒေ- မြဲမြံစွာ၊ သစ္စံ- မချွတ်၊ သမဂ္ဂံ- သူမြတ်တို့အား၊ ဝါ နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားသော ဘုရား ရဟန္တာတို့အား၎င်း၏၊ ပဿ- ရှုလော့၊ ဝါ- အတုကိုယူလော့၊ ဒေသဇေသော- ဤသို့ ရှုခြင်းမှ တပါး၊ ဗုဒ္ဓါနံ- ငါဘုရားကို၊ ဝန္ဓုနံ- ရှိခိုးခြင်းသည်၊ န- မဟုတ် ဟု၊ မိတွေးတော် ဂေါတမီကို ဘုရား ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍၊ ဝဋ်သုံးပါးက ထွက်ကြရအောင်၊ နှစ်သက်စွာ အတ္ထုပ္ပတ်ကို ကျက်မှတ်တော် မူကြပါမည် အကြောင်း၊ ပုံနှိပ်စာ ဝစနပ်နှင့် အရပ်ရပ်သို့ ဘိတ်ကြားလိုက်ပါသည်။

စကြာဝဠာ၊ ပေါင်းများစွာနှင့်၊ သတ္တဝါနတ္ထိ၊ ရင်းမရှိက၊ မုနိထွတ်ထား သဗ္ဗညံဟု၊ ဂုဏ်ကိုးပါးနှင့်၊ ဘုရားဧကန်၊ ရှိသည်မှန်၍၊ ဉာဏ်တော် အနန္တ၊ ဆည်းကပ်ခလျက်၊ အာကာသတပြင်၊ မိုးကောင်းကင်၌၊ မမြင်နေလ၊ နက္ခတ် စသား၊ လောကအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာတို့၊ ဘာမျှမရှိ၊ ရှေးအတိကာ၊ ခေါင်ထိပရမေ၊ အစိန္တေသည်၊ ရွှေဉာဏ်တော်အား၊ အကြောင်းများကို၊ စဉ်းစားပြီးခါ၊ နောင် သတ္တဝါတို့၊ ငါ့မှာ ယခု၊ ဆည်းကပ်ပြုလျက်၊ အထူအထ၊ များပြားလှသည်၊ အနန္တသား၊ ငါ့ဉာဏ်များလည်း၊ ရေလျှားအစဉ်၊ ငါနှင့်ပင်လျှင်၊ နောင်တွင် ဘောက်လွဲ၊ မနေဘဲနှင့်၊ ခွဲကြဲခွါကြဲ၊ သည်ကာလတော့၊ ဌာနနေရာ၊ မရှိပါက၊ များစွာနှောင့်နှေး၊ ဒုက္ခဘေးသည်၊ အရေးကြီးစွာ၊ ရောက်ကြရှာမည်ကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၊ သုံးလူဖျားသည်၊ သားတို့၏ အဘ၊ မှန်ပေလှ၍၊ အနန္တမေတ္တာ ဂရုဏာနှင့်၊ မဟာ အသင်္ခိတ၊ နိဗ္ဗာန်နဟု၊ ဌာနပိုင်းခြား၊ ရှေးဦးထား၍၊ သုံးပါး ဘုံသူ၊ နတ်လူသတ္တဝါ၊ ဝေနေယျာတို့၊ စကြာဝဠာအနှံ့၊ ဖြစ်လာအံ့ဟု၊ သီး

သန့်ခြားနား၊ ဘုံသုံးပါးကို၊ ဘုရားအာဏာ၊ ဖြစ်စေရာသည်၊ နောင်လာလူတို့၊
မှတ်တတ်တည်း။

သဗ္ဗညုတ စိန္တမယကျမ်း ဤတွင်ပြီးပြီ။